

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ

№ 30

от редовно заседание, състояло се на 03.07.2019 г.

ПРИСЪСТВАТ: Бетина Жотева, Иво Атанасов, Ивелина Димитрова, Розита Еленова, София Владимирова - председател

Начало на заседанието 9.30 часа, водено от София Владимирова – председател на СЕМ.
Съставил протокола – Виржиния Петрова

Изслушване на кандидатите за генерален директор на Българската национална телевизия по реда на подадените в деловодството на СЕМ документи, както следва:

1. Сашо Йовков (вх. № РД-22 25-00-14/03.06.2019 г.)
2. Никола Тодоров (вх. № РД-22 25-00-15/03.06.2019 г.)
3. Явор Симов (вх. № РД-22 25-00-17/03.06.2019 г.)

София Владимирова: Уважаеми колеги, часът е 9,30. Започва предпоследният етап от процедурата за избор на генерален директор на Българската национална телевизия – изслушванията на кандидатите. Те ще протекат в два дни, знаете, по трима кандидати всеки ден. Обикновено в тази зала ние коментираме – това е нашата работа, съдържанието, излъчено по Българската национална телевизия, гостите, водещите.

Днес във фокуса на нашето внимание, надявам се във фокуса на нашето внимание, надявам се и на Вашето внимание, е самата телевизия. Искрените ми надежди са за това да проведем разговор за обществения доставчик – честен, почтен и открит, такъв, който да сложи проблемите на масата, но и да посочи верните решения, защото в крайна сметка обществената телевизия е наша, на всички нас. Ние очакваме от нея тя да продължи да бъде място, където се създава качествена журналистика, място, където се обучават нови, компетентни, професионални и наистина можещи журналисти, мислещи и знаещи.

Процедурата накратко: до 15 минути представяне на кандидата, на неговата концепция или нещо друго, което той е решил да сподели със СЕМ, след което давам думата за въпроси на съветниците. Приблизително по 20 минути има всеки съветник и кандидатът за въпроси и отговори. След края на въпросите на членовете на СЕМ думата имат журналистите и работещите в БНТ. 15 минути е общо времето за въпроси и отговори към кандидата. След края на изслушването, ако кандидатът даде своето съгласие, би могъл да отговори и на въпроси на други медии. Господин Йовков, вие откривате изслушванията. Вашето време започва да тече. Заповядайте.

Сашо Йовков: Благодаря Ви. Добър ден първо на членовете на СЕМ, добър ден на колегите от БНТ, които осъществяват това пряко предаване днес, утре и в петък, на колегите от БНТ, които са тук като слушатели, а надявам се, и като активни участници в тази дискусия, защото този избор не им е безразличен, на колегите от другите медии, които ще отразяват и изслушванията, и избора, а така също и на зрителите на БНТ – БНТ 2, програмата, която излъчва на живо тези изслушвания! Преди да започна представянето на своята концепция за управлението и развитието на БНТ в следващите три години, искам първо да пожелаая успех, добро представяне на всички кандидати, за да може Вие – съветниците, в петък да вземете вярното и точното решение, както каза и председателят на СЕМ, решение, което да бъде полезно за БНТ, като обществен доставчик и като един от факторите в нашето медийно пространство. Ще си позволя и едно кратко лирично отклонение. Ще призная, че постът на генерален директор на БНТ не е бил детската ми мечта. Напротив, в младежките години имах амбиции и пориви да бъда като Хайнрих Шлиман – откривателят на Троя, като героя на Харисън Фонд – Индиана Джоунс от филма на Спилбърг и Лукас, и съответно кандидатствах в Софийския университет, Исторически факултет, завърших археология. Когато обаче през 1990 г. започнах да репортерствам в БНТ, открих и осъзнах, че това е моето място, това е моят път и оттогава, вървейки по този път с упоритост, с постоянство, с професионализъм, с отговорност и с лоялност към БНТ вече близо 30 години стигнах до позицията да кандидатствам за поста генерален директор първо през 2017 г. и сега отново през 2019 г. Какво е за мен постът генерален директор на БНТ през 2019 г.? Първо, огромна отговорност; второ, невероятно предизвикателство; и трето, бих казал не само изключителна отговорност и предизвикателност, но също и стимул. Защо казвам „огромна отговорност“? Защото това е отговорност първо пред зрителите, които са нашето най-добро мерило за това как си вършим работата и защото те продължават да дават доверието си на БНТ и да я определят като номер едно по доверие в медийното ни пространство. Доказателство за това са изследванията, които излязоха преди месец на Института за журналистика към Ройтерс, към Оксфордския университет. Огромна отговорност към екипа на БНТ, където работят страхотни професионалисти, и точно това доверие, което имам в тях и което усетих от тях, ми даде самочувствието и куража да участвам в този конкурс; и огромната отговорност към институцията БНТ. Казвам „институцията БНТ“, защото през 2019 г. БНТ чества своя 60-годишен юбилей, но за тези 60 години БНТ не остаря, не се умори, а напротив, стъпвайки на традициите, на новите технологии, е и ще бъде основен фактор в медийното поле в България! Няма да крия, че започвайки представянето на концепцията си, съм сигурен, че най-важното, което вълнува всички – какво е състоянието на БНТ към днешна дата, финансовото състояние не защото имам някакви съмнения, добре съм запознат с цифрите, а защото тук пред Вас преди около месец беше представен последният отчет на ръководството на БНТ, когато излязоха доста стряскащи цифри. Не само – хвърли се една бомба в медийното пространство, не знам дали това беше случайно или умишлено, но тя развълнува общественото съзнание, развълнува и хората в БНТ, пося съмнения и тя е, че БНТ е пред фалит. Ако трябва да говорим конкретно с цифри, защото човекът, който може и намери решение на тези финансови проблеми, които има БНТ, ще отговори най-точно на днешната ни визия за поста генерален директор, защото това е първото условие и първата задача, с която трябва новото ръководство, новият генерален директор и неговият екип да започнат – решаването на тези финансови проблеми. Каквото и да си говорим, без намирането на решение на тези финансови проблеми, каквито и неща

да сме записали в концепциите си и да представим тук пред Вас и пред зрителите за технологично, програмно развитие, няма да се случат, защото знаете, че всичко това се случва с пари. Когато няма такива или се окаже, че няма такива, това е невъзможно. Тогава остава само написаното на хартия. Затова нека очертаем първо реалната картина на задълженията на БНТ към днешна дата и да коментираме онова, което излезе публичното пространство. Очаквани дефицити към края на 2019 г. около 44 млн. лв.! Наистина стряскаща цифра! Сега обаче е средата на годината. До края ѝ има шест месеца, така че тези очаквани цифри могат и да не се случат при едно добро менажиране, при добро ръководство, при бърз анализ, който да даде възможност на новото ръководство да влезе с ясна план-програма за действие, с която не само да минимализира очакваното нарастване на тези дефицити, но и да направи всичко възможно да покрие част от тях. Към днешна дата задълженията на БНТ са около 27 млн. Това са реалните цифри. В тях, уважаеми дами и господа, уважаеми приятели и зрители, влизат едни 11 млн. лв., които са към НУРТС (Национално управление „Радио и телевизионни системи“), за покриване нуждите за пренос и излъчване на програмите на БНТ. В Закона за радио и телевизия (ЗРТ) през 1997 г. и с добавка от 2007 г. ясно и точно в чл. 44, ал. 4 е записано, че това се покрива от държавния бюджет, не от държавната субсидия на БНТ, а от държавния бюджет. С бързи разговори с институциите смятам, че този проблем, който виси от 2018 г., защото тези такси не са платени и за 2018 г., висим пред НУРТС и за 2019 г. със същата сума, моментално тези 22 млн. лв. излизат от 44-те млн. Казах, че към днешна дата задълженията са 27 млн. Като извадим 11 млн. лв., остават 16 млн. лв. В тези 16 млн. влизат около 3 млн. лв. задължения за реализация на вътрешната продукция „Стани богат“. Самият аз в началото приемах, че това предаване, което няма да скрия, че харесвам и смятам, че отговаря напълно на профила на БНТ с това, че предлага образование и развлечение във формата си, бях изненадан, защото ще открия още нещо, което може би Вие знаете, но зрителите и по-голямата част от колегите в БНТ не знаят, че лицензионната такса на „Стани богат“ е 168 хил. лв. на сезон. Средствата за реализация на предаването „Стани богат“ на сезон са 1 млн. 440 хил. лв. Забележете обаче нещо фрапиращо. Тази вътрешна продукция е дадена за реализация на външен екип и това страшно много оскъпява и натежава в бюджета на БНТ. Като добавим, че в договора е записано, че БНТ трябва да осигурява и 200 хил. лв. награден фонд, като прибавим и други разходи – софтуер и т.н., може да си представите колко много тежи тази наистина харесвана продукция на БНТ. Затова в концепцията си съм записал, че това е едно от постиженията на предишния екип, но отговорът трябва да бъде: на каква цена, първо. Сигурен съм, че при разговори с хората, които реализират продукцията, тези разходи могат да бъдат редуцирани, а защо не и самата продукция да се прави от екип на БНТ? От друга страна, трябва да отговорим честно, че не успяхме в привличането на рекламодатели към едно предаване в праймтайма, което има висок рейтинг и бих казал, че за тези три сезона около 400 хил. лв. приход от реклами. Ето ги аномалиите, които на пръв поглед излизат и подсказват, че ситуацията не е толкова фатална, както бе представена. Тя е решима, ако екипът, който дойде, има достатъчно кураж да взема решения, които ще бъдат тежки, защото знаете, че в Закона за държавния бюджет позволеният дефицит на БНТ е 10 млн. лв. Съвсем спокойно можем да влезем в тези рамки, които няма да утежнят толкова много след това реализацията на намеренията, амбициите и онова, което кандидатите са заложили за програмно и технологично развитие на БНТ в следващите три години. И още нещо, което може би трябва да стане ясно. В отчета, който беше представен пред Вас,

имаше цифри, които не бяха коректно коментирани. Говорим за спортните права, които са на стойност 33 млн. лв. Забележете кое е важното. Важното е, че това са права за три години, а един от договорите е за четири години. Във времето те са разсрочени и на година излизат около 9 млн. лв. Какво сме купили за тези милиони? Купили сме спортни събития, които задължително трябва да бъдат в програмата на БНТ, защото това отговаря на нейната обществена мисия. Говорим за олимпийски игри – летни и зимни, летните предстоят в Токио следващата година, зимните минаха в Пьонгчанг. Мога спокойно да кажа и да похваля предишното ръководство, че то прояви достатъчно разум, търпение и успя да смъкне цената за пакета летни и зимни олимпийски игри от 4 млн. 200 хил. евро на 1 млн. 600 хил. евро. Това наистина заслужава адмирации. В същото време сме купили правата за Световното първенство в Катар, които са на стойност 8 млн. 200 хил. лв., но знаете, че през последните години в пъти се качиха спортните права. Всъщност това е най-скъпото в момента на пазара наред със скъпите пакети от филми. В тази посока ще кажа, че се радвам, че БНТ успя в лицето на предишното ръководство да запази своята устойчивост, да запази четирите си канала, въпреки че тук-там се чува мнения, че БНТ 2 и БНТ 3 трябва да бъдат закрити – това ще бъде катастрофа за БНТ в годината на нейния 60-годишен юбилей! Не само че не трябва да бъдат закрити, но да бъдат много изчистени като профил и да продължат в посоката, в която тръгнаха да се развиват. Тематично БНТ 2 – канал за култура и образование, БНТ 3 – канал за спорт и развлечения, БНТ 4, това е БНТ Свят, който си остава в момента не само за българите в чужбина и за тези от чужбина, които се интересуват от България, но той трябва да бъде и да продължи да бъде емоционалният мост за всички българи навсякъде в света. Всичко останало, което се отнася до програмно и технологично развитие, казах, че ще зависи от начина, по който генералният директор и неговият екип ще се справят с финансовите проблеми. Готов съм да отговарям на всичките Ви въпроси по всички теми – не само засегнатите от мен, но и тези, които вълнуват Вас.

София Владимирова: Благодаря, господин Йовков. Госпожо Жотева, заповядайте.

Бетина Жотева: Значи казваш, че дефицитът може да остане 27 млн. до края на годината? Как?!

Сашо Йовков: Мисля, че не съм казал, че могат да си останат, казах, че в момента са 27.

Бетина Жотева: Могат и да не се случат тези 44 млн. лв.

Сашо Йовков: Точно така – това, от една страна, с редукия на разходите; от друга страна, с предоговаряне на договорите, които имаме в момента както за външни, така и за вътрешни продукции, стана вече дума за предаването „Стани богат”. Част от този дефицит, който имаме в момента, може да бъде компенсиран и от очакваните приходи от реклама. В момента за първото полугодие тези приходи са от порядъка на 1 млн. 700 хил. лв. Да се надяваме, че до края на годината те ще стигнат 4 млн. Няма да изпълним това, което ни позволява Законът, защото рекламното време на БНТ наистина е тема за отделен разговор. 91 часа е рекламното време по БНТ 1, въпреки че имаме ограничение 15 минути на денонощие и 5 минути в праймтайма, сега не можем да го запълним. Не знам защо политиката ни в момента е такава, че не само не запълваме времето, от една страна; от друга, имаме най-високите цени за реклама. Обяснението, че лимитираното време трябва да бъде компенсирано с високи цени, въобще не отговаря на пазарната политика, защото всички знаем, че печалбите се формират от оборота. Затова първото ни и основно задължение до края на годината е как да напълним това оставащо време за реклама, което ще ни даде възможност да свалим още малко от този дълг, от една страна. От друга

страна, има страхотен ресурс в редуцирането на тези очаквани дефицити, от една страна, чрез внимателна структурна реформа; от друга страна, на базата на добре премислени решения всяко едно от предаванията да излезе на собствена стопанска сметка, тоест да отворим възможността продуцентите на съответните предавания да бъдат не само продуценти, които подписват документи за разпределение на делегираните бюджети, но самите те да бъдат в основата на истинската, на голямата същност на продуцентския принцип. Човекът продуцент трябва да намира допълнително финансиране и да осигури на екипа максимално добри условия. Отваряйки скоба, това не е нещо ново, а е добре забравеното старо, защото го имаше по времето на Хачо Бояджиев – стопанска сметка на всяко предаване. Хората и екипите, които съумеят да докарат допълнително финансиране, а това не е невъзможно, знам го от личен опит, част от тези приходи да остават в стопанската сметка за продуцентите и за екипа, което е допълнителен стимул. Ресурс, възможности има.

Бетина Жотева: Това реферира ли към идеята ти да направите „Стани богат” вътрешно предаване?

Сашо Йовков: То и към момента е вътрешна продукция. За мен идеята е да се реализира от вътрешен екип, защото там ще се съкратят сериозни милиони, говорим за няколко милиона.

Бетина Жотева: Колко ти трябва? Смятал ли си? Смятам да питам всички кандидати за пари.

Сашо Йовков: Знам, че това ще бъде основният въпрос. Каквото и да си говорим, винаги става дума за пари.

Бетина Жотева: 30 години работиш в телевизията. Концепцията ти от „а” до „я” отговаря на всички критерии. Знаеш, няма смисъл да си говорим за това.

Сашо Йовков: Защото съм я писал сам.

Бетина Жотева: Ако действително не може да се оправи финансовото положение на БНТ, не дай си боже да съкращаваме предавания, а персонал – този въпрос винаги стои за хората в БНТ?

Сашо Йовков: Това е изключително болезнена тема и веднага мога да отговоря. Оптимизацията, както сме написали в концепцията, предполагам повечето кандидати така са нарекли процеса, на администрацията ще има. Но там ще се пипа много внимателно, защото става дума за човешки съдби. Освен това тези хора имат синдикална защита. Тук, в залата, има представители на синдикатите. Опитът, който има БНТ в тези 30 години, за които говори Бетина Жотева, струва ми се, че имаше две вълни от опити за съкращаване, за уволнения на хора. Опитите излязоха горчиви. Ще кажа защо, защото голяма част от тези хора не само се върнаха в БНТ, те бяха върнати от съда, спечелиха делата в съда и получиха обезщетение и така БНТ не само че не успя да се освободи от „излишния персонал и хора”, но се набута, казано грубо, и финансово с тези необясними действия. В тази посока ще се работи много внимателно, в синхрон със синдикатите, защото става дума за човешки съдби, а това не е никак маловажно.

Бетина Жотева: Бюджетът стига ли? Последните 10 години той не е нито индексирал, нито повишаван.

Сашо Йовков: Ще те поправа, тази година той беше увеличен с 2 млн. лв. Тези 2 млн. бяха от 10-те процента увеличение на заплатите по решението на Министерския съвет. Бюджетът на БНТ в момента е 67 млн. 700 хил. лв., който, както коментираме тук, за последните 10 години не е мръднал и това постоянно обрича БНТ на недофинансиране от

страна на бюджета. Затова аз лично и при предишното явяване пред Вас пледирах за нов Медиен закон. Той трябва да се случи. В него ясно и точно трябва да се определи начинът, по който се финансират обществените медии. В Западна Европа това мина. Ние продължаваме този нов Медиен закон да го държим малко встрани, но изискванията според мен на Европейската комисия вече ни притискат и той ще стане. Затова имам доста интересно, бих казал революционно предложение: финансирането на обществените медии да става чрез процент от brutния вътрешен продукт (БВП). Това ще гарантира от една страна сигурност, защото за да намалее БВП, означава да стане световна криза, да изпаднем в несъстоятелност, а виждаме, че се развиваме стабилно, БВП расте от година на година, което ще даде възможност на бюджета, колкото и малко, да финансира обществените медии, всяка година да е по-голям, от една страна. Най-важното, той ще даде така важната самостоятелност и независимост на обществените медии, защото те няма да зависят от политическата конюнктура. Не е тайна, че през тези 10 години имаше моменти, в които от бюджета на БНТ бяха отрязани милиони по една или друга причина. Много често няма значение кой е управляващ може да каже „Не Ви харесвам и затова бюджетът следващата година няма да бъде такъв, а ще бъде редуциран и т.н.“ При една такава форма на финансиране на обществените медии тази независимост и самостоятелност ще бъде гарантирана.

Бетина Жотева: Един последен важен въпрос, който е принципен. Какво смяташ за историята на НУРТС и въобще какво трябва да се прави с пълня провал на дигитализацията в България?

Сашо Йовков: Да, ние тръгнахме с о голям ентузиазъм през 2013 – 2014 г. Спомнете си, че имаше мултиплекс, който трябваше да разпространява програмите на БНР и БНТ. Той беше закрит. Знаете, че голяма част от програмите на конкурентните ефирни телевизии започнаха да слизат от мултиплексите, защото типично по нашенски решихме, че може да се печели, и то страшно много, от качването на програмите на мултиплекса. За територията на България бяха реализирани няколко такива проекта, да не кажа в пъти повече от необходимото и в резултат виждаме какво се случва. Тук според мен вина има държавата, защото тя лиши БНР и БНТ от техните козове да не зависят от частните мултиплекси и всяка година да наливат милиони в тях. Там проблемът трябва да се реши съвместно с държавата. От ситуацията, в която са изпаднали част от тези мултиплекси, може да бъде намерено решение с придобиване правата от страна на държавата и осигуряване пренос и излъчване на програмите на БНР и БНТ през един такъв мултиплекс.

Бетина Жотева: Благодаря.

София Владимирова: Госпожо Димитрова, заповядайте.

Ивелина Димитрова: Благодаря. Хареса ми начинът, по който започнахте своята презентация – с фокус към зрителя, към екипите. Това за мен е важно. Развихте вижданията си по отношение на работещите в БНТ, защото в една телевизия според мен най-ценният капитал са хората, след това са парите. Последните години има наистина сериозно изтичане на кадри от БНТ, което за мен е притеснително. Приемам и идеята за смяна на модела на финансиране. Вие вероятно знаете, че този разговор започна още в началото на тази година. БНР и БНТ обединиха усилията си за един голям разговор. Надявам се това да има подкрепа. Законът за радиото и телевизията вече е отворен, но при всички случаи тази законодателна промяна ще изисква време. На стр. 19 сте развили една идея, която според мен е ключът към решаването на финансовия въпрос на БНТ и

излизането на телевизията от този омагьосан кръг на недофинансиране, в който тя се върти от години, и от това, че нещата не са поставени на реална основа. Става въпрос за реално остойностяване на час програма, развили сте тази идея, финансирането. Казвате, че към момента то не е в пряка зависимост от обществената функция.

Сашо Йовков: А продължава да бъде на базата на час програма.

Ивелина Димитрова: И на предишните ни срещи с БНТ стана въпрос, че има сформирана такава работна група, че се работи за реално остойностяване на час програма. Следващата стъпка е това да бъде обвързано с ангажиментите на БНТ. Да се прецени рамката и да се преформулират по-детайлно нейните ангажименти каква програма реално тя би могла да излъчва. Смятате ли, че има възможност това да се случи? Водили ли сте някакви разговори? Усетили ли сте такава нагласа? Предстои да се дадат прогнозни бюджети.

Сашо Йовков: Сигурен съм, че това ще бъде трудно като решение, с оглед излизането от правенето на бюджета на базата час програма. Вярно, че тази година той се качи с около 110 лв., но това не е решение на проблема. Ако през миналата година час програма бе около 1628 лв., сега тази година в Министерство на финансите (МФ) благосклонно приеха час програма да бъде 1754 лв. струва ми се. Не това е решението. Аз казах: решението е във финансирането на обществените медии чрез процент от БВП. Това е само палиативно решение, което донякъде може да даде някаква сигурност, но няма да даде онази независимост, която имат и от която се нуждаят обществените медии.

Ивелина Димитрова: Има ли за това воля? Усетили ли сте такъв тип нагласа? Дошъл ли е моментът за това – да сменим модела на финансиране?

Сашо Йовков: Според мен – да, тази дискусия трябва да се проведе. Волята може да се получи, ако има достатъчно обществен натиск. Той трябва да дойде, първо, от страната на самите обществени медии, защото те са най-заинтересовани; а след това от самото гражданско общество, което трябва да защити тези обществени медии в желанието им да имат своята независимост.

Ивелина Димитрова: В това отношение имате подкрепата на СЕМ. Ние сме коментирали тези неща. Предлагате финансов борд. Въпросът ми е: на какъв принцип ще влизат хората в него? Външни експерти, вътрешни хора? С какви правомощия ще бъде този финансов борд? Няма ли някъде да дублира работата на други звена? Има ли риск евентуално във времето да се размие отговорността – Управителен съвет, финансов отдел, финансов борд, от взетите решения за излизане от ситуацията?

Сашо Йовков: Въвеждането на финансовия борд е идея, която е резултат от моментното финансово състояние на БНТ. Това е временен кризисен план и цели оздравяване и стабилизиране на финансовата рамка на БНТ до момента, в който се създадат условия за поетапно програмно и технологично развитие. Няма да скрия, че работя с експерти, които ме консултират в тази област. Това са хора, доказали се във времето, извели страната в труден момент, когато тя беше във финансов колапс в средата на 90-те години. Тези хора могат добре да работят в подобна ситуация и съм сигурен, че заедно с екипа на БНТ, защото без съмнение рестрикциите, които ще има, ще се отразят на работата на хората, на екипите, на програмите, но трябва да се мине през този изключително важен момент с ограничаване на разходите на съществуващите финансови средства от бюджета или очакваните приходи, за да можем след това да тръгнем спокойно – казвам го с условие, защото работата на журналистите в една медия никога не е спокойна и не може да бъде спокойна, но най-важното е да имаме основата, от която да тръгнем към това надграждане, което бих искал да има в БНТ с оглед програмно и технологично развитие.

Ивелина Димитрова: Разчитате на този финансов борд да направи точен анализ и да даде предписания?

Сашо Йовков: Този финансов борд ще почива първо на финансов одит, който ще бъде направен. Той няма да бъде само на базата на вътрешен одит, а на външно одитиране, за да имаме ясната представа с какво се сблъскваме и там да намерим решението как може финансовото състояние да бъде подобро и доколко може да бъде подобро. Такъв финансов борд ще изисква приоритети за пълно финансиране и те за мен лично и за екипа, с който бих работил, ще бъде дирекция „Информация”, защото новините и публицистичните предавания са стратегическото звено в БНТ. Те определят облика на основния ни канал БНТ 1. Затова те ще имат пълната ми подкрепа и пълно финансиране. Оттам нататък ще редуцираме финансирането на останалите предавания и ще преценим кои от тях ще бъдат с намалени бюджети може би за известно време, докато се справим със ситуацията, къде да се лишим от нещо с оглед справяне с тази ситуация.

Ивелина Димитрова: Предвиждате да засилите продуцентското начало, което аз подкрепям напълно, но предвиждате за дирекция „Информация” въвеждане на редакционен принцип. Малко повече обосновка.

Сашо Йовков: Обосновката ми е, че новините не могат да бъдат продуцирани. И в момента думата „продуцент” в националната телевизия няма онова съдържание, което аз смятам, че трябва да има.

Ивелина Димитрова: В класическия смисъл на думата.

Сашо Йовков: В същинския смисъл на думата „продуцент”. По-добре е в дирекция „Информация” да върнем редакционния принцип, а продуцентството да го оставим към предавания, защото знаем, че в новините не можем да излъчваме нито реклама, нито можем да спонсорираме новини и публицистични предавания на обществената медия, така че да насочим и дадем възможност на хората, които наистина могат да се справят като продуценти примерно в спорта. Ще дам пример, малко нескромно, със себе си. Миналата година на Световното първенство по волейбол, като продуцент на това първенство успях да осигуря външен бюджет от около 400 хил. лв. Значи е възможно.

Ивелина Димитрова: Давате акцент на публицистиката. Липсват икономически, външнополитически предавания, което звучи добре. Предвиждате да бъде създаден цял отдел за разследваща журналистика. В условията на финансов дефицит възможно ли е това? Някакви срокове и конкретни ангажменти?

Сашо Йовков: В националната телевизия има капацитет за реализация на едно икономическо предаване, каквото липсва. То да бъде за малкия и средния бизнес. Сигурен съм, разговарял съм с хора от екипа на БНТ и съм убеден, че те могат да се справят с реализацията на такова предаване. То няма кой знае колко да оскъпи и да натежи на бюджета. Що се отнася до разследващата журналистика, със свалянето на предаването на Валя Ахчиева „Открито” БНТ се лиши от подобни формати, от подобни предавания. Аз лично държа да има разследваща журналистика и затова ще настоявам и ще бъда в основата на реализацията на звено „Разследваща журналистика”. Виждаме какво се случва. Няма да крием: корупцията я има не само в България, а навсякъде по света. Тук тази разследваща журналистика трябва да бъде превенция на онова, на което станяхме свидетели през последните месеци. Посоката трябва да бъде не към дребнотемията, а към значимите, тежките корупционни моменти или финансови нарушения. Те трябва да бъдат насочени към усвояване на европарите, към реализирането на европроектите, към

работата и дейността както на политическите, така и на икономическите субекти в управлението на държавата.

Ивелина Димитрова: Някакви срокове, в което това може да се случи? Като цяло виждам, че срокът за анализа и за финансовия план е три месеца. По другите приоритети и акценти, които поставяте, някакви времеви срокове, доколкото е възможно, за да имаме конкретен ангажимент.

Сашо Йовков: За да бъде конкретен, ще кажа, че съм мислил в тази посока. Смятам, че реалните срокове е някъде след Нова година с новата програмна схема, защото на базата на финансовия анализ, неговия прочит и решение ще знаем с какво можем да разполагаме за нова програмна схема, как да програмираме нещата. Пак казвам: всички тези неща могат да се случат на базата на капацитета, който има от хората в БНТ. Те няма много да усложняват и да утежняват много бюджета. Тук ще дам още един пример. За пръв път от години в БНТ няма спортно-публицистично предаване. То беше свалено, а се реализираше от екипа на Спортната редакция, екип, който за мен е един от най-добрите, да не кажа най-добрият. То не струваше милиони, бих казал, че струваше стотинки. Само че него го няма. Бяха свалени спортни рубрики, които също не струваха пари в програмите на БНТ 3. Има достатъчно ресурси. Има глад за работа у хората – казвам го спокойно, защото виждам, че голяма част от хората не са натоварени максимално. Някои от тях работят с 30-40% от капацитета си, а това говори още колко можем да направим, стига да имаме правилния подход.

Ивелина Димитрова: Имаше писмо от синдикалните организации на БНТ. Смятам, че и техните въпроси следва да се чуят. Те настояваха кандидатите да обявят екипите си при възможност, екипите, с които те ще управляват.

Сашо Йовков: На срещата със синдикатите в БНТ казах да не избързваме и да не слагаме каруцата пред коня, защото обявяването на екипите сега пред Вас, пред зрителите, в крайна сметка при избора на генералния директор някои от тези хора, влезли в екипите на неуспелите кандидати, може да попадне в ползрението на избрания кандидат. Нека не го поставяме в некомфортна ситуация. Не би трябвало. На този етап е рано да говорим. Имам в главата си имена, имам идеи, но предпочитам засега да ги съхраня.

Ивелина Димитрова: Благодаря Ви.

София Владимирова: Господин Атанасов, заповядайте.

Иво Атанасов: Благодаря Ви, госпожо Председател. Уважаеми дами и господа, уважаеми господин Йовков! В нашите конкурси напоследък първият по ред става и първи в класирането. Така се случи миналата седмица в конкурса за генерален директор на националното радио. Не знам дали това ще се случи с Вас, но намирам концепцията Ви за добра, както и начина, по който я защитихте тук пред нас, както и пред зрителите на БНТ 2. Може би ще се учудите донякъде, че няма да говоря сега за плурализъм, не защото БНТ няма проблеми с изпълнението на чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ, формулиращ нейната обществена мисия, тъй като въпросът на въпросите сега е от финансов характер, Ви говорите за финансов борд. Колегата Димитрова вече имаше възможност да Ви запита за това. Това вероятно е една аналогия, надявам се не само словесна, с валутния борд, в който вече България се намира вече повече от 20 години. Аз използвах една брюкселска дума, когато господин Кошлуков разкри пред нас преди две-три седмици финансовото състояние на телевизията, а именно остеритет – дума, която политиците в Брюксел може и да обичат, но гражданите на Европейския съюз няма как да харесат, предполагат и зрителите на националната телевизия също, тъй като свиването на разходите сигурно ще

доведе до някои проблеми в качеството на предаванията, ако решите с един и същи процент да намалите разходите на всички предавания, вместо да орежете онези предавания, откъдето изтичат парите. Развивам тази теза, тъй като Вие се ангажирате да направите одит на финансовото състояние на БНТ, което е добре, но нима не се знае къде изтичат парите на БНТ? Предполагам се знае. Господин Кошлуков спомена някои от предаванията, например много интересното и полезно предаване „Стани богат”, като „Фортисимо”, има едно предаване „Пътеки”, мисля, че и там бюджетът е повече, отколкото би трябвало за предаване с такъв рейтинг. Предполагам, че Вие ще направите това. Ако се ангажирате, ще имате моята подкрепа.

Иначе, да, трябва да се повишат собствените приходи, тъй като те не се изпълняват. Не е нормално години наред в отчетите да забелязваме, че приходите от служебните барчета и почивното дело са повече, отколкото приходите от програми. Добре е това, че ще настоявате за твърд процент от БВП за БНТ, макар че аз съм силно скептичен. Още от 1994 г., когато бях председател на парламентарната Комисия по култура, депутатите се опитвахме да постигнем твърд процент от БВП, което и до ден днешен не се е случило. След като за цялата култура това не е станало, малко е вероятно депутатите да приемат такъв твърд процент от БВП за БНТ.

Сашо Йовков: Но поне трябва да опитаме.

Иво Атанасов: Да, трябва да се опита, особено сега, при действията за въвеждане на новата европейска директива, чийто срок за имплементиране вече тече. И когато вероятно може да се направи изцяло нов Медиен закон, тъй като досегашният е твърде остарял и не отговаря на реалностите, тогава може да се постави и тази тема и се търси нейното решение. Прочетох за следното. Смятате, че със създаването на тематичен канал „Спорт”, ще се разширят възможностите за повече приходи от реклама и спонсорство. Какво пречи и сега тези приходи да бъдат високи, като се има предвид, че може рекламното време на БНТ да е ограничено до 15 минути на денонощие, но когато се излъчват предавания за култура, физкултурата и спорта от международен или национален мащаб, там важат изискванията за търговските телевизии, а именно 12 минути на час. Тоест, ако има добро менажиране, и без да има такъв тематичен канал, би могло БНТ да увеличи приходите от реклама и спонсорство. Тук Вашата идея се сблъсква с идеята на изпълняващия длъжността генерален директор господин Кошлуков, който в концепцията си пише, че трябва да се преразгледа положението с БНТ 3, че не може националната телевизия да си позволи такива разходи сега. Цитирам: „Няма нито един смислен аргумент за издръжката на предаванията за спорт при тези високи разходи, които се плащат за спортните права”. Вие вече имахте възможност да кажете, че тези права са купени за три години, а един от договорите – за 4 години, не само за една година, така че да не изглежда толкова скъпо. Ако можете да кажете малко повече по тази тема – ще запазите ли БНТ 3, ще бъде ли той тематичен канал за спорт, или смятате, че някак си трябва да се преразгледа неговото положение? Колегата Димитрова говори за връщането на разследващата журналистика. Одобрявам Вашия акцент върху това, че все още има дефицит на сериозен външно- и вътрешнополитически коментар. Сега виждаме как се коментират събитията в Брюксел – като че ли по не най-добрия начин. Накрая да завърша с това, което казахте за съкращенията в БНТ – че това е болезнена тема и че когато е имало по-болезнени съкращения, това е натоварвало повече бюджета на БНТ, свързан със съдебните дела, с изплащането на разходите. Имаше един генерален директор, когото упрекнах от парламентарната трибуна, след като беше станал депутат, че наведнъж е съкратил 700

души от националната телевизия, а той отговори: „Господин Атанасов, това въобще не е вярно, не съм съкратил 700, а 1200 души”. Вярвам, че всички следващи генерални директори си извличат поука от такива масови съкращения и че тогава ще пипат много внимателно. Ако станете генерален директор, пред Вас ще се изправи задачата не само да повишавате приходите, не само да търсите начин бюджетната субсидия да се увеличи, не само да настояваме пред държавата да плаща милионите за цифрово излъчване, но ако трябва да се съкращават служители, това да става много внимателно и съгласувано със синдикатите. Благодаря.

Сашо Йовков: Ще отговоря. На повечето от въпросите от Вашето изказване дадох отговор. Ще отговоря на по-конкретния въпрос за БНТ 3. Да, твърдо стоя зад идеята, че БНТ 3 трябва да бъде канал за спорт и развлечение, но не на скъпи спортни права. БНТ трябва да бъде територията за българския спорт. Така ще отговорим на обществената си мисия и ще подкрепим българския спорт, а и те не струват толкова скъпо, както може би някои си мислят. Напротив. Правата за българския спорт струват стотинки и могат да бъдат в основата на изграждането на този канал, който, между другото, е добре позициониран и разпознаваем. Вярно е това, което казахте, че закупените права са скъпи, но аз вече веднъж обясних, че това са събития от световно значение, които трябва да присъстват в програмата на БНТ, защото може би мнозина от Вас си спомнят, че преди десетина години не купихме правата за Европейското първенство по футбол и след това трябваше вкупом да пишем обяснение до МС и Народното събрание (НС) защо обществената телевизия си е позволила това. Твърдо стоя зад идеята събития като олимпийски игри, световни и европейски първенства, особено с участието на български спортисти, да бъдат в ефира на БНТ. Разбира се, тези скъпи събития дават и възможност за възвръщаемост. Ще кажа нещо, което според мен не беше коректно коментирано при представянето на отчета. Световното първенство по футбол от 2018 г., което струваше 7 млн. 600 хил. лв. на БНТ, не че не върнало половината от разходите, а напротив – приходите от реклама и опаковката около тези 64 мача със студийни програми донесе нетни приходи на БНТ от 4 млн. 400 хил. лв. Това е значително повече от половината, които са около 3 млн. 800 хил. Забележете още нещо: БНТ около това световно първенство и тези 64 мача реализира програма в рамките на около 400 часа. Тези 400 часа, от една страна, освободиха ресурс, който да бъде използван по-нататък, а от друга, всеки от тези 400 часа влизат в субсидията, която за час програма струва 1700 лв. Следователно когато коментираме цифрите, най-малкото трябва да бъдем точни и коректни в този коментар. Ще настоявам и държа на това БНТ 3 да бъде спортно развлекателен канал. Дори отивам още по-революционно – към дирекция „Спорт”, която ще обслужва този канал. В момента в редакция „Спорт” в БНТ хората, които работят в БНТ 3, са 23 души. Те засега успяват да се справят, вярно, с повече външни програми, които са на базата на дългосрочни договори, но като цяло основата на програмата на БНТ 3 ще бъде територията за българския спорт. От една страна, това ще даде възможност на зрителите в България да бъдат по-близо до проблемите и успехите на българските спортисти тук, на територията на страната; от друга, ще бъде в сериозен плюс не само за обществената ни мисия, но и за нещо, което стои извън тази мисия – възпитанието на младите хора.

Иво Атанасов: Благодаря Ви.

София Владимирова: Госпожа Еленова.

Розита Еленова: Благодаря, госпожо Владимирова. Господин Йовков, от Вашето изказване разбирам, че слухът за фалита на БНТ е силно преувеличен. Разбира се,

акцентът на нашите въпроси при тази процедура ще бъдат във финансовата сфера. В известен смисъл отговорихте на колегите, включително госпожа Димитрова поиска от Вас прогноза и Вие дадохте такава за около Нова година. За мен обаче продължава да е важно какви ще бъдат мерките за нормализирането на системата, защото в момента стабилността е разклатена. Кажете първите три мерки, които ще предприемете – това, което ще направите до Нова година.

Сашо Йовков: Аз съм го описал в концепцията си, ще го повтора още веднъж. Освен финансовия одит, който ще даде точната картина на тези падежни задължения, които има БНТ, и на тези задължения, които се очаква да бъдат на базата на сключени договори до края на 2019 г., това, от една страна е преразглеждането на договорите на вътрешните продукции, на две от най-скъпите вътрешни продукции. Едното го коментирахме – предаването „Стани богат”. Другото е публицистичното ни предаване „Референдум”. Там отива една сериозна сума за социология. Струва ми се, че в сериозен разговор с Боряна Димитрова можем да намерим допирни точки тези средства, които се отделят за социологически проучвания, БНТ работи с „Алфа Рисърч” от години, ние сме добри партньори, и ми се струва, че на базата на това добро партньорство и в един добър тон може да намерим решение за редуциране на тези плащания. Прегледът на бюджета на тези две скъпи, тежки предавания, ще бъде едно от първостепенните неща. Нека не забравяме, че от септември трябва да тръгне програмната схема, както е утвърдена, както и да е ясно дали предаването „Стани богат” ще го има, или не. Ако го има, какви ще бъдат условията, за да се случи. Не можем в никакъв случай да говорим „Референдум” да отпадне, но там говорим за редуциране на плащанията за социология. Другото е преглед на договорите на външни продукции. Господин Атанасов коментира вече някои от предаванията. Мисля, че могат да се предоговорят условията на „Бързо, лесно, вкусно”. Това също е скъпо външно предаване. Ако трябва да бъде конкретен с цифри, едно предаване излиза 8500 лв. Сметнете 5 дни в седмицата, в месеца и т.н. какъв ресурс изтича в това предаване. То също може да бъде предоговорено, сигурен съм, че това може да стане в нормален диалог, при нормални преговори. Другото е преразглеждане на договорите за външни поръчки. Написал съм и съм отбелязал в концепцията си няколко неща, които веднага трябва да бъдат проверени, за да не се наруши производственият цикъл в БНТ, говорим за технологията АВИТ. Една от най-модерните технологии, на която работят новинарите в БНТ. Тя през 2017 г. е ъпгрейдвана. Там, доколкото имам информация, е отделен ресурс по процедура, която е завършена и платена, от 1 млн. 500 – 600 хил. лв., но ние, новинарите в БНТ и в момента работим на най-ниското ниво – „Инстийт” на тази ъпгрейдвана система, защото нещо не е довършено. Нещо е платено, но не е заработило. За да не се наруши работният цикъл, това е едно от нещата, които веднага ще бъдат проверени и ще се търси решение. Другото в тази посока е завършване на инсталацията АВИТ с разширяване на роботизиращата библиотека, която има към тази система. В момента капацитетът, който има тя, не отговаря на онова, което е необходимо. Трето, говоря за технологични решения, които да не нарушат работния процес, те са първостепенни като част от отговора на Вашия въпрос. Това е системата „Харис”. Тук ще се сблъскаме с нещо любопитно, защото сериозен финансов ресурс от БНТ изтича точно по тези обществени поръчки, които за мен са страшно скъпи и неправомерно някои от нас по необясними причини не са заработили след извършване и заплащане на процедурата. Една от тях е системата „Харис” – система за трафик на планиране и управление на програмите на БНТ към автоматичния комплекс за управление на програмите. Забележете,

2014 г. влиза тази трафик система, 2016 г. изтича договорът. Две процедури са прекратени и в крайна сметка, вместо да се търси решение с фирмата, която има софтуера и е доказала себе си, ние плащаме около 1 млн. 600 хил. лв., даваме възможност на българска фирма да прави софтуера, който и до момента не е готов, и никой не може да каже дали ще бъде готов. Ето няколко, три акцента, които ще бъдат първостепенни.

Розита Еленова: Вие сте от кандидатите, които не коментират редуциране на каналите, БНТ 3 залагат като спортен канал. Каква е ролята на обществената телевизия при програмирането на спортни събития? Заради нарастването на авторските права, заради навлизането на силни финансови играчи, нещата стават все по-трудни. Спортът обаче има традиция в БНТ, има и търсене. Моля, дайте пример за програмиране на спортни събития. Как виждате нещата?

Сашо Йовков: Ние имаме сериозен проблем в тази посока, защото БНТ наистина е вложила огромен ресурс, купувайки тези скъпи спортни събития. Забележете обаче, голяма част от програмата, включена в тези събития, не попада на екран, защото просто няма програмни възможности. Още веднъж ще повтора: БНТ 3 ще бъде основно и приоритет, територия за българския спорт, който нито е скъп, колкото продукциите, които коментирахме, като световни, европейски, олимпийски игри, от една страна, а от друга страна, е част от мисията на обществената телевизия за подкрепа на българския спорт.

Розита Еленова: В концепцията Ви има фокус към новите платформи. Малко повече да кажете в тази посока. Интересува ме също така мястото на Обществения съвет, който Вие искате да позиционирате като Консултативен съвет. Тъй като говорим за дезинформация и пропаганда, за необходимост от медийна грамотност, дали бихте заложили на такова предаване, защото залагат в БНТ 2 Окултура и образование.

Сашо Йовков: Да, точно така – това да бъде тематичен канал за култура и образование, което бях зложил в предишната си концепция. Там акцентът ще бъде към продукцията, която ще идва от телевизионните центрове – една моя голяма болка, защото телевизионните центрове са оставени като сирачета. Те нито са дофинансирани, нито са технологично обновени. Продължаваме да искаме от тях въпреки проблемите, за които подказах, а хората и там искат да работят.

Програмата на БНТ 2 – програма за култура и образование, до голяма степен ще се базира на това, което ще ни предложат тези телевизионни центрове, защото те са силни в правенето и реализирането на културни събития в районите, където са позиционирани.

Колкото до новите технологии, разбира се, че погледът към новите технологии и интернет пространството е онази неразорана нива, където присъствието на БНТ трябва да се увеличи в пъти именно в посоката разширяването на мисията на обществената телевизия. В Закона, който коментирахме вече от 1997 г., мисията е формулирана по един начин, но през 2019 г. към тази мисия трябва да добавим изключителната битка с лъжливите новини, с фалшифицираните новини, с опита на външни служби, външни държави за намеса в изборния процес на демократичните общества. Тук става въпрос за кибер войните, което тепърва ще бъде анализирано, защото това е нещо много страшно, което се случва в момента в интернет. Ние още не му отделяме достатъчно внимание, но нека не забравяме, че БНТ е едно страхотно звено в запазване и съхраняване на националната сигурност на държавата. Ние подценяваме това, но то е изключително важно. В тази посока естествено, че превръщането или трансформирането на БНТ като мултиканална и мултимедийна платформа не само променя нейната мисия, разширява я, но ѝ дава много повече поле за работа. От една страна, имаме сформирано звено, което подготвя

специализирана програма за интернет и новите платформи. Тази програма трябва да я разширим и интегрираме обратно в телевизионния ефир. Имаме достатъчно поле в интернет, за да разширим и да потърсим привличането на допълнителни рекламодатели на база на увеличената аудитория, участвайки в новите платформи. Въобще там нещата са толкова значими и мащабни като перспектива, че трудно в днешния разговор можем да ги позиционираме и конкретизираме. За Обществения съвет, за съжаление, в последните години той сякаш съществува само на думи. За мен той трябва да бъде като консултативен орган към генералния директор, към работата на управленския екип, трябва да влязат хора не на базата на приятелство и познанство, а хора, които биха могли да бъдат полезни с познанията, с вижданията, с позицията си и наистина да изпълняват тази консултативна роля при вземането на решенията, при определянето на програмите и на стратегическите проекти, които БНТ трябва да реализира.

Розита Еленова: Благодаря.

Сашо Йовков: И аз благодаря.

София Владимирова: Привилегията на това да си последен е, че имаш ясна представа какво е искал да каже кандидатът. Недостатъкът е, че въпросите са изчерпани. Вие казвате, че сте мислили за нов модел на финансиране, който според Вас би бил справедлив спрямо БНТ.

Сашо Йовков: Не само на българската, на обществените медии – те са три.

София Владимирова: Говорим за БНТ конкретно. Обмисляли ли сте възможността за формулиране на нова мисия, която на практика да е обвързана с този модел на финансиране, защото ми се струва, че има някакво разминаване между това кое покрива обществената мисия на телевизията, кои предавания са достатъчно свързани с нея и кои са в другия спектър. Трябва ли да се търси обвързване на обществената мисия и начина на финансиране?

Сашо Йовков: Разбира се, това е нещо задължително. Както Вие сама подсказахте, трябва ясно да се преформулира мисията на обществената телевизия в днешно време. Подсказах вече в каква посока трябва да се разшири тази мисия. Става дума за новите медии, за интернет, за всичко онова, което се случва след 1997 г., когато никой не очакваше, че толкова бързо ще избухне тази революция в интернет пространството. Тук ми се иска да цитирам Тони Хол или по-скоро да го перифразирам – генерален директор на ВВС, който наскоро гостува в България. Той каза нещо, което ме впечатли и съм убеден, че е така: „Живеем в повратен момент за развитието на обществените медии, когато те работят в конкуренция, по-голяма от всякога, но нуждата от тях е по-голяма от всякога”. Именно тази нужда, която е по-голяма от всякога, от обществените медии, трябва да бъде в основата на това да намерим точната формула и начин на финансиране на обществената телевизия. В тази посока мога да допълня, както той самият сподели в някои от интервютата, които четох, за ролята, мястото и значението на обществената телевизия на Острова, че дебатът е приключил с категорично „да”. И не само това, забележете: там финансирането става не само чрез такси, но и субсидия, която идва от правителството. Субсидията е неправомерна, но се получава. Плащат се съответните наказателни такси, но се получава. Второ, което е много важно, това е щекотлива тема, защото става дума за пенсионери, в Англия се качва таксата за пенсионери, които ползват програмите на обществената телевизия. Това говори достатъчно добре за ролята, мястото и значението, за начина, по който обществената телевизия трябва да бъде защитена чрез достойно финансиране.

София Владимирова: Постави се въпросът за уволненията, няма как. Поставям въпроса за заплатите на хората, работещи в БНТ.

Сашо Йовков: Аз имам готова формула за това как да бъдат стимулирани работещите в БНТ. Заплатите е едно. Допълнителното материално стимулиране (ДМС) – нещо различно. За какво обаче хората в БНТ трябва да получават по-голямо възнаграждение? Първо, за повече труд. Второ, за авторство. Трето, за оригиналност на продукта, който са предложили. Ако повечето труд съвсем нормално води до някакво минимално повишаване на заплащането, то авторството и оригиналността в правенето на програми е нещо, което струва скъпо, и то трябва наистина да бъде начин да се стимулират тези, които предлагат подобни продукти. По този начин не само увеличават зрителското доверие, което е нашият основен капитал, но те хакват рейтинга на БНТ. Не трябва да сме като щраусите и да си заравяме главата в пясъка, и да мислим, че трябва да бъдем обществена телевизия, която да не се съобразява с тенденциите. Напротив, трябва да търсим, от една страна, важното за обществената телевизия, тя да бъде достатъчно честна със своите зрители, от друга страна, все повече да се доближава до комерсиалните телевизии с предлагането на повече развлекателност в програмите си, което ще доведе до по-голям зрителски интерес.

София Владимирова: Благодаря, господин Йонков. Има ли въпроси от страна на БНТ?

Реплика: Намират се.

София Владимирова: 15 минути общо за въпроси и отговори.

Емил Розов: Първо, ние сме го написали и в двете писма. Оптимизмът е хубаво нещо. Бих казал, че дълго време няхаме такъв. Наистина финансовото състояние на БНТ хич не е добро. Това го каза и госпожа Гоцева, и че оттам трябва да се тръгне. Трябва нещо да се направи, да се случи и тогава можем да разчитаме на развитие. Нали така?

Сашо Йовков: Точно така.

Емил Розов: Пожелавам успех в това начинание, доста тежко! Нека да попитам някои неща, които са свързани с пътя, който извървахме, за да се докараме дотук. Аз се занимавам 19 години с външни продукции. Абсолютно съм наясно. Там е сбъркан моделът. Конкурсите се правят за определени външни продуценти и предварително се знае кой ще ги спечели. Това веднага навежда до мисълта, че едни работи се случват под масата. За съжаление, те много трудно се доказват, почти не могат. Това е първият ми въпрос: как Сашо Йовков ще се справи с тази язва в цялата система на външните продукции на БНТ? За съжаление, има процент, който Законът задължава за външни продукции. Как ще се справиш, как ще докараш този конкурс до прозрачност? Външните продукции, които ще се произвеждат за БНТ, всяка за себе си да отговаря на обществения характер на БНТ? Тук веднага ще добавя, че 10% отиват за кинопроизводство. Не стана дума. Да, твърди се, че видни представители на българското кино участват в комисиите, когато се селектират проектите, но въпреки това и тук възникват съмнения, че не всички сериали, документални филми е било необходимо точно те да се излъчат по БНТ и се говори за цифри, които не отговарят на производството, примерно на 6-сериен филм. Тук според нас също трябва да се осъществи някакъв контрол. Имаш ли визия за това? Последно, като представител на синдикатите, а и уважаемите членове на СЕМ няма как да не говорим за съкращенията или модерната дума „оптимизиране”. Ти сам каза, че има хора, които работят с не повече от 30-40% от своя капацитет. Тук обаче имаш ли намерения и мислил ли си да се възложи сериозна проверка на стотиците граждански и други договори. те да се ревизират и ако се прецени, да може без част от тях. Това допълнително товари щатните служители на БНТ и се отразява на тяхното

възнаграждение. Според нас това също ще намали източването на финансов ресурс от телевизията.

Сашо Йовков: Благодаря. Ще ме извиниш, но няма да използвам твоята лексика „говори се”. Не е нормално, не е дженди, защото ако има нещо, което се говори, то трябва да се говори с факти и се доказва. В случая, говори се, че някъде се дават проценти, не е сериозно на тази маса. Прозрачност, прозрачност при вземането на решения. Ти самият каза, че си бил 19 години в комисии и външни продукции и знаеш модела. Тук обаче ще сменим подхода към външните продукции. Ще се насочим към младите продуценти, които не са толкова „гладни” за финансов ресурс. Те са гладни за изява. Това е една от възможностите тези външни продукции да не ни струват много скъпо, от една страна. Най-важното обаче е прозрачността и контрола при определянето кои продукции да попаднат в програмата на БНТ. Естествено, това зависи от комисията. Това предполага в тези комисии да попаднат хора с качества да направят този избор и той да отговаря на всички изисквания. Същото се отнася за филмопроизводството. Да, БНТ отделя 10% от субсидията си. За тази година тя има преход от миналата година в рамките на 2 млн. 800 хил. лв., така че субсидията за тази година за филмопроизводство и подпомагане на българското кино е в рамките на около 8 млн. 800 хил. лв. Никак не е малко. Предстоят да се вземат решения и въпросът отново опира до хората в комисията, която прави този избор, от една страна. От друга страна, съвсем нормално е, че доброто кино се прави с добри сценарии. Да се гласува доверие на сценарии, които ще дадат добър продукт. Тук най-важното е финансовият резултат от филмите и филмопроизводството, което ние субсидираме. За мен продължава да остава под прикритие онова, което се случи с филма „Под прикритие”. Какво се случи, къде потънаха 5 сезона милиони от субсидията на БНТ и какво се върна в бюджета на БНТ? Филмопроизводството е част от онова, което може и задължително трябва да се използва за допълнително привличане на спонсори и рекламодатели. В правенето на филми имаме възможност, разрешена от Закона, да имаме продуктово позициониране. Това допълнително може да привлече ресурс, от друга страна, да донесе приходи. В крайна сметка нека не забравяме, че ние не сме кино „Култура”, не сме телевизия, която ще си позволи в това финансово състояние да финансира експериментално кино, а трябва да залагаме на проекти, които след като излязат на пазара, както е в Холивуд, на втората седмица на един филм да можем да кажем: разходи – толкова, приходи – толкова, остава еди-колко си. Да се прецени дали този филм е печеливш, губещ и тогава да направим анализ защо сме си позволили да субсидираме проект, който може би предварително е заложен като губещ и защо не сме субсидирали проект, който може. За да излезем от тези съмнения, това ще бъде най-добрият отговор – анализ на онова, което финансираме, и резултатите от това финансиране. Контрол. Прозрачност и контрол задължително! И трето, говориш за оптимизация на персонала, коментирахме вече тази тема. Трябва да кажа, че вероятно съм добре запознат с финансите и говоря с цифри, много близки до реалните. В момента ресурсът, който изтича от БНТ, „изтича” е меко казано, защото той отива за свършена работа при хора, които сме наели, било по граждански договори, било на хонорари, било с временни договори, е от порядъка на 1 млн. и половина до 2 млн. лв. Тук онова, което трябва да прецизираме, е, ако някой чак толкова много ни трябва, защо трябва да го оставяме на хонорар, нека го назначим. Тогава той ще получи своето признание като служител, като работещ в БНТ, а няма да се чувства като приходящ в БНТ, който чака да получи своя хонорар. Ресурсът, който изтича, наистина трябва да бъде прецизиран и да се види доколко може да бъде

използван за онова, което ти подсказа и вече коментирахме – за уплътняване на онзи 30-40% ресурс, с който в момента някои от хората работят в БНТ. Ако част от тези средства са за допълнително стимулиране под формата да кажем на хонорари за изключително добре свършена работа, това наистина може да бъде добра база да повишим капацитета на работещите в БНТ. Иначе оптимизация, както коментирахме, ще има, но ще бъде пипана с ръкавици.

София Владимирова: Благодаря.

Сашо Йовков: И аз благодаря.

София Владимирова: С това изслушването на господин Йовков приключи. Желаем Ви успех!

София Владимирова: Продължаваме с второто изслушване за днешния ден. Господин Николо Тодоров е вече при нас да представи своята концепция. До 15 минути представяне на концепцията, след което въпроси и отговори с членовете на СЕМ. Всеки от тях разполага с по 20 минути за въпроси и отговори. Господин Тодоров, заповядайте.

Никола Тодоров: Здравейте на всички! Уважаеми членове на СЕМ, госпожо Председател, за мен е чест и благодаря за възможността да представя пред Вас своята концепция за развитието на националната телевизия. С няколко думи за себе си. Започнал съм работа в националната телевизия през 1968 г. Целият ми живот, целият ми творчески път е бил за тази телевизия. Като оператор съм имал щастието, късмета да снимам по целия свят изключително интересни събития: от войни – отразявал съм войната в Ливан; президенти – избора на Джими Картър за президент, Ясер Арафат, Фидел Кастро, Лех Валенса, Шимон Перес, Ицхак Рабин и хиляди други; Фелини, Марлон Брандо. Бях кореспондент 4 години в Германия точно по времето, когато падна стената – най-значимите събития за всички нас, за цяла Европа. Отразявах го в продължение на 4 години. Наблюдавал съм процесите съвсем отблизо. След това продължих, направих и ми одобриха две концепции за телевизионна програма. През 2000 г. НСРТ я одобри, но тъй като американската фирма, която работеше на територията на България, напусна страната, не можах да бъдат изпълнени. Бях съсобственик и член на Управителния съвет на радио „Мила“. От Вас имам лиценз за радиопредаване на територията на Пловдив. Заедно с моята колежка Ани Илинчева, споменавам името ѝ, защото то е знаково като програмен директор, влязохме в така наречения Дом на покойника на „Раковски“ и „Гурко“ и точно за три месеца – от 1 декември до 1 март направихме 24-часова програма с 12 собствени продукции, която и до днес работи. Това е накратко за мен. Този ми опит и знанията, които имам, завършил съм журналистика, ми дадоха стимул или кураж да пиша и да участвам на този обявен конкурс за развитието на националната телевизия. По стечение на обстоятелствата точно на 3 юни внесох при Вас мотивите си за участие в конкурса. Вътре в този един месец, търсейки повече информация, се случиха много неща, които изплуваха на повърхността, за състоянието на телевизията, които страшно ме разтревожиха. В официален финансов отчет до 31 май се отчитат някакви 18 милиона финансов дефицит – 3 обслужвани и 15 необслужвани. Няколко дни по-късно синдикатите обявяват следваща цифра – 30 – 35

милиона. На 12 юни тук пред Вас изпълняващият длъжността изведнъж съобщава съвсем друга цифра – около 45 милиона. В медиите се върти още една друга цифра – до 60 милиона финансов дефицит. Даваме ли си сметка какво става?! Аз не знам какво се случва и как се случва наистина! Тогава бях написал концепция за развитието на националната телевизия. Няма да чета нея. Новата концепция, която трябва да представя, е Концепция за спасяване на националната телевизия. Единствено мотото е правилно. БНТ е алтернатива сама на себе си. Тя и в спасяването си няма друга алтернатива. Сама трябва да се спаси. Няма кой да я спаси. Това е необяснимо. В интервюта, ще цитирам вестник „24 часа“, Каменаров споменава през 2017 г. 25 млн. лв. целева субсидия. Това са нови пари. Къде са? Била целева субсидия за техника и строителство. Къде е техниката, къде е строителството? Какво се е случило и с тези пари?! След това има нова финансова субсидия по повод Европейското председателство – 8 млн. Е, какво толкова стана?! Та нима през другото време телевизията не е работила или в други времена телевизията не е отразявала събития?! По-нататък – пак финансова субсидия – по повод посещението на папата. Нова финансова субсидия за 1 март, 3 март, 6 март. Тоест държавата непрекъснато дава пари и те изчезват, те не се топят, изчезват! Къде са?! Гледам на екрана има ли програма, с тези пари трябва да има програма, която да прилича на програмата на BBC! Къде са тези пари, какво се е случило?! Разбрах от колеги, че в телевизията се правел нов ПТС с техника на Сони, качена – по техните думи, не съм я виждал, на стар камион! Какво се случва? Пак има нещо! Това са въпроси, които ме карат наистина да се замисля дълбоко за това как ще трябва да бъде спасена телевизията. Коя е телевизията, как се случва това нещо! В момента има обявен пазар за 415 млн. – рекламния пазар, който се върти в момента в България. Пак по данни двете големи търговски телевизии си разпределят 90% от тази сума. БНТ участва с под 1% пазарен дял! И като погледнеш, до половината от годината са изхарчени повече от 120 млн. Това е почти издръжката на двете големи частни телевизии. Те явно разполагат с толкова пари. Затова дълбоко се замислих какъв е пътят и какво трябва да се случи, за да излезе телевизията от това положение. Повтарям: тя може да излезе от това положение единствено със собствените си сили. Аз го виждам по единствен начин – да затворя телевизията, да я затворя отвътре, да спре това изтичане на средства. Затварянето на телевизията не трябва да Ви учудва, не трябва да Ви стряска. Обратно: това е пътят, по който трябва телевизията със собствените си средства, а те според мен са сериозен ресурс – и технически, и човешки, да започне да произвежда сама своите програми. Тя е обществена телевизия и темите са милиони. На екрана това липсва. Хората получават някакви заплати и затова става страхотно изтичане на човешки ресурс. Напълнихме с изградени кадри другите телевизии. Това е само защото няма реално заплащане. Хората работят тук, после отиват там за по-големи пари. Това трябва да се случи в телевизията пак през програмата. Имам предвид именно това – затваряне, използване на целия човешки интелектуален ресурс, а той не е никак малък, вътре има много, много кадърни, млади, образовани хора, които само чакат да им бъде дадена възможност. Убеден съм в това. Посредством една висококачествена програма телевизията може да възстанови своето доверие и с високото си с качество да качи рейтинга си. Рейтингът за търговските телевизии е валута. През рейтинга се измерват приходите им. Ние в този рейтинг не съществуваме или ако съществуваме, то е с някакъв процент около 4. Каменаров в едно интервю споменава, че бил се качил два пъти рейтингът и затова тези джобни пари, както ги нарича, били правилно изхарчени. Почти го цитирам. По същия начин стоят нещата с външните продукции. Външните продукции,

външните продуценти или външният продуцент, не знам кое е най-правилното, за три предавания месечно продуцентът получава 700 хил. лв. 700 хил. лв.! Даваме ли си сметка за какви пари става въпрос?! Не знам дали някой може да си представи такава сума. 120 милиона ги няма. Пътят е затваряне на телевизията, вътрешно производство, естествено, при спазване на Закона. Процентите за външни продукции е задължителен, това е правилно, но в конкурентна среда. Външната продукция не е, за да източни телевизията, което се случва до този момент, а в тази конкурентна среда между производството вътре и производството на външни продуценти да има състезание, конкуренция. Това означава вътре в програмата да се случат сериозни неща. Само това е пътят: висококачествена, стойностна програма, която да качи рейтинга, нивото, доверието. Чрез качествени продукции, качествена програма, качествено заглавие ще се появят и спонсорите. Как да дойде някой да спонсорира нещо слабо?! Никой няма да дойде да го спонсорира. Когато имаш едно сериозно икономическо предаване, това веднага ще поведе след себе си спонсори от областта на икономиката. Моето предложение е тясно профилиране на четирите програми. Първа програма – политематична, вътре с абсолютно всички сфери на нашето общество и живот трябва да бъдат обхванати като програмни заглавия. Ще дам пример. Немската телевизия вече е направила софтуер слепите да „гледат“ филм, защото се разказва картината, която тече в игралния филм. Това е социалната телевизия. Това трябва да се случи и при нас. Вторият канал да бъде...

София Владимирова: Времето свърши, но от въпросите на съветниците ще можете да доразвиете темата. Госпожо Димитрова, заповядайте.

Ивелина Димитрова: Доколкото разбирам, Вие ни представяте един актуализиран вариант на концепцията, защото предишната е писана преди да бъдат изнесени актуалните данни и да имате представа за актуалното състояние на телевизията. Така ли да разбирам? Такова беше въведението във Вашата презентация – актуализиране на някои виждания в движение?

Никола Тодоров: В движение – тези неща излязоха сега.

Ивелина Димитрова: Понеже СЕМ е каналът, през който върви общественото мнение и през който става препотвърждението на обществения договор между обществото, между гражданите и генералния директор, ще си позволя да задам въпроси, които са в общественото пространство. На някои от тях Вие отговорихте с началното си изказване. Какво ще направите, за да гарантирате публичната прозрачност на изразходването на бюджета на БНТ? Ще направите ли регистър на сключените договори с външни продуценти?

Никола Тодоров: Ако ми бъде гласувано доверие, първото, което ще направя, е да разбера наистина къде са отишли тези средства. Това е задължително. Трябва да дадем точен отговор. Хората трябва да знаят – всички, и Вие, и ние, всеки от нас трябва да знае къде са отишли тези средства. В къс период посредством документите, които може би ще заваря, ще се опитам да изясня тази картина и да я изнеса пред всички.

Ивелина Димитрова: Как ще гарантирате обаче тази публичност и последствията, и прозрачността?

Никола Тодоров: Тук чух изпълняващият длъжността да казва за прозрачността „търговски тайни“. И Вие нямате прозрачност, и Вие не знаете.

Ивелина Димитрова: Има Закон за търговската тайна.

Никола Тодоров: Той го каза. Вашите юристи да се разберат с моите юристи. Викал някакви други юристи, които правят някакъв... Какви са тези неща!? Той значи може да

даде на други информация, а на Вас не може да даде?! Вие сте органът, Вие сте регулаторът. Ако Вие нямате достъп до тези документи, първото нещо е промяна в Закона, задължителна. Защо е тази празна дума „прозрачност“? Нали, като станем много прозрачни, ставаме невидими?!

Ивелина Димитрова: Говорим за законодателни промени. Смятате ли, че трябва да има такива и по отношение прецизирането на обществената мисия на БНТ, промяна на модела на финансиране?

Никола Тодоров: Естествено, винаги трябва да се променя нещо, има какво да се променя. Обществената задача на телевизията е ясна. БНТ, като обществена телевизия, нейната рамка е точно определена. Това дори не е рамка, а е отворено поле към цялото общество, това не е рамка, не е ограничение. Колкото до промените вътре в Закона, всички заедно трябва да ги търсим. Хората в тази комисия в парламента сигурно разбират, но не знаят много неща от нашата специфика, от телевизията, от радиото. Това са много важни неща.

Ивелина Димитрова: Бихте ли ги иницирали?

Никола Тодоров: Всяка намеса на професионалисти ще бъде полезна за тях, за да се изгради добър закон. Навремето Клара Маринова направи първия, после други и така.

Ивелина Димитрова: Как ще гарантирате редакционната независимост и ненамесата в работата на журналистите от телевизията, редакционната независимост?

Никола Тодоров: Не знам. Свободата на журналиста е вътрешният му морал. Когато тръгнеш да правиш нещо, ако нямаш своята свобода, как ще го направиш? Ти сам се вкарваш в окови. Гарантирането на такава свобода по Конституция ни е гарантирана. Ние нямаме забрани. Ако има външни влияния, това вече се казва борба. Там нещо трябва да се случва. Когато някой ни натиска, ние ще се опитаме да противодействаме. Това е нашият морал, като журналисти.

Ивелина Димитрова: По какъв начин БНТ ще изпълнява мисията си като обществена телевизия и ефективно ще отразява проблемите на най-слабите и маргинализираните в обществото? Дадохте добър пример, но ако може още малко да кажете по този въпрос.

Да подобрите достъпа до съдържание на тези хора със специфични потребности. Има го като изискване в Закона. Знаем, че струва пари. БНТ има проблем с това.

Никола Тодоров: За хората с увреждания ли струва пари?

Ивелина Димитрова: Технологично да имат достъп до съдържание.

Никола Тодоров: Вие сте права, но технологиите вървят страшно бързо пред нас. Докато разговаряме, те се развиват. Това променя из основи телевизията и самата ѝ философия. Технологиите променят философията. Това не е застоялото време. Ще Ви кажа следното: ние ще бъдем свидетели, помнете ми думата, това е моя преценка, развитието на интернет, тези нови съвременни платформи, в които телевизията трябва да участва активно, ще променят коренно рекламния пазар. Ще кажа как. Самите рекламодатели ще завият към интернет. Рекламните бюра ще започнат да рекламират там, в интернет. Рекламата ще се персонифицира. Вие сте СЕМ, аз съм рекламодател, но продавам трактори. На Вас няма да ви пратя реклама за трактори. Вие нямате нужда от трактори, но имате нужда от софтуер, от съвременни комуникационни средства. Да ме извинява колегите от търговските телевизии, но това почти ще закрие търговските телевизии, защото те се издържат от рекламния пазар. Националната телевизия ще остане – това е моята прогноза, и ние сме длъжни да я спасим!

Ивелина Димитрова: От концепцията Ви виждам, че според Вас тази държавна субсидия е добра.

Никола Тодоров: Добра е, разбира се.

Ивелина Димитрова: Като модел?

Никола Тодоров: Не само като модел, дори и като пари. Казано е, че почти всяка година държавата погасява към НУРТС някакви пари. Непрекъснато се дават допълнителни пари, много милиони.

Ивелина Димитрова: Благодаря.

София Владимирова: Заповядайте, господин Атанасов.

Иво Атанасов: Благодаря Ви, госпожо Председател. Уважаеми дами и господа, уважаеми господин Тодоров! През паузата между двете изслушвания прочетох коментарите от някои сайтове, във връзка с което искам да уточня, че когато споменах предавания, за които телевизията заплаща неоправдани разходи, това беше не като твърдение, а по-скоро като въпрос. И Вие сам заявихте, и това е известна истина, че ние нямаме достъп до търговските договори. Каквото ни кажат длъжностните лица и кандидатите за генерален директор, с това работим. Там, където има различия, сравняваме и се питаме кое е вярното. Вие казвате и сте записали в концепцията, че всяка година разходите превишават приходите. Така е. Това дава известен оптимизъм за излизане от кризата, защото на 6 март 2014 г. тогавашният генерален директор госпожа Вяра Анкова заяви пред нас, че е започнала мандата с 24 млн. лв. дефицит. През 2018 г. тогавашният генерален директор господин Каменаров заяви пред нас, че е започнал мандата със същите 24 млн. лв. дефицит, през март тази година те бяха 18 млн., сега са повече от 30, с перспектива да станат още повече. Такива дефицити е имало, опасността от фалит на БНТ винаги е артикулирана, но тя никога не е фалирала. Това показва, че може да се намери изход и ако Вие станете генерален директор, бихте направили това. Отбелязали сте, че ще сторите задълбочен анализ на финансовото състояние. Вярно, това ще го направите, но това не е въпрос само на анализ, а на интереси, които проникват в определени кабинети на БНТ и оттам парите излизат. Сам казахте, че някой продуцент получава 700 хил. лв. на месец пари от БНТ. Това е много силен интерес и вероятно е подплатен с всякакви средства за въздействие. Пак го казвам не в категоричен тон. Имате ли куража да застанете срещу тези интереси, защото не е лесно?

Никола Тодоров: Аз за това казах.

Иво Атанасов: Тук си говорим, че когато се започне управлението на БНТ, малко се променя ситуацията.

Никола Тодоров: Споменах: ще затворя телевизията за тези непрекъснати източвания чрез външните продукции! Ще правя, ще позволя външна продукция само на конкурентен, високо художествен, нужен за програмата принцип. В конкуренция с вътрешните програми. Това е изтичане през външните поръчки и т.н.

Иво Атанасов: Попитам Ви, защото не Ви познавам като характер, да се надяваме, че е така. Вторият ми въпрос е свързан с рекламата. Вие твърдите, че ограниченията върху рекламното време на БНТ могат да се превърнат в неин плюс.

Никола Тодоров: Да.

Иво Атанасов: Имате предвид това, че зрителите много често в писма до нас, със сигнали най-често негодуват срещу рекламите и че когато има реклама, те превключват канала. Това е така. Забелязваме обаче, че големите търговски телевизии у нас излъчват рекламите си по едно и също време и се освобождават някакви два блока от шест минути

на час, през което време зрителят да превключи евентуално на БНТ. Някак си не може да се разчита на това, още повече следващата година от месец септември 2020 г. сме длъжни да въведем новата европейска Директива за аудиовизия, която вместо досегашните 20% на час реклама разделя денонощието на два огромни блока – от нула до 18 часа и от 18 до 24 часа. В тези два блока ще се измерват 20-те процента. От 18 до 24 часа има 72 минути – това са 20%. Ако иска, търговската телевизия може накуп да ги напълни с реклама, ако иска, на 2 блока по 36 минути, ако иска – на 3 блока по 24 минути, както прецени, че ще има по-големи рекламни приходи. Тогава за БНТ ситуацията става още по-сложна. Не знам имате ли предвид това бъдещо развитие, свързано с новата европейска директива. Аз бях решително против тази конкретна реклама, но Брюксел я прие и щем не щем, трябва да се съобразяваме с нея. Как смятате че в тази ситуация БНТ ще плува в рекламния пазар?

Никола Тодоров: Пак излиза, че ще е в плюс на телевизията. Хората не искат реклами. Не на един блок, не на два блока, на колкото блока да разделят рекламите, хората искат да гледат нормална телевизия. Това предлагат обществените телевизии, затова те са много силни в Европа. Търговската телевизия предлага в някаква форма развлечение. Обществената телевизия предлага смисъл! Това са страшно важни неща. Хората търсят смисъл. Това засега е плюс. Убеден съм, че тази директива също ще се промени по простата причина, че самите рекламодатели ще отидат в съвсем друга платформа да рекламират. Това полека-лека само ще отживее, ще умре. Обречени са търговските телевизии, ще трябва да търсят други форми и начини за финансиране. Запомнете го от мен, това е моя прогноза. Свидетели сме на такива бързи промени, които дори не можем в момента да прогнозираме. В Брюксел кой знае колко време са мътили директивата, за да я докарат дотам, но до 2020 г. . .

Иво Атанасов: По-скоро текстът, който са приели, е отстъпление пред бизнеса. Това не е съобразяване с интереса на гражданите на Европейския съюз.

Никола Тодоров: Процентът на гледане на обществените телевизии в Европа е много по-висок от този на комерсиалните телевизии. В частните канали отиват да гледат повече развлечения. Когато обаче направиш истински добра, стойностна програма, зрителят ще дойде сам. Имам предвид примерно „По света и у нас“. Първата шапка на земното кълбо се завъртя преди 55 години. Защо стоим на 20 ч.? Какво прави основната ни информационна емисия в 20,00 ч.? Всичко е свършило. Точно в 20,00 ч. кой гледа „По света и у нас“? Защо телевизията не може да вземе това решение – да застане едновременно в един коридор и да се състезава с другите новинарски емисии на търговските телевизии? Имаме страхотен потенциал. Езикът ни е друг. Това при всяко положение ще привлече зрители. Подреждането на новинарските емисии в търговските телевизии има съвсем друг характер. Вие сте професионалисти и го знаете, и виждате много добре. Обществената телевизия си подрежда по друг начин новините. Езикът, начинът, подходът е друг. Не може така! Ние трябва да стоим в коридора едновременно с тях! 19,00 часа! Какво чакаме – още 50 години да минат, за да узреем да махнем този час? Нека си остане традицията в осем без десет за „Лека нощ, деца“. Малките да си легнат, но после в 20,00 ч. започваше „Стани богат“, имаше успех, защото е интересно измислена от Ендемол тази платформа. Добре, те пускат турския сериал, ние ще пуснем подобно такова или същото предаване. Тогава какво ще се случи? Кой ще гледа турския сериал?!

Иво Атанасов: Не съм вярвал, че икономическото ми образование ще се окаже полезно за работата ми тук. Ето, виждаме, че при втори кандидат темата е основно икономическа и

финансова поради финансовото състояние на БНТ. Вие сам се върнахте към програмните въпроси, за които щеше да бъде третият ми въпрос – преместването на „По света и у нас” евентуално в по-ранен час.

Никола Тодоров: В 19,00 часа – с другите телевизии.

Иво Атанасов: Подобна идея разви преди две години Иван Гарелов и тя не се прие. Защо? Защото ако двете търговски телевизии са с по-висок рейтинг от БНТ, а това е така, да отидем да се борим на техния терен с едно и също съдържание или едни и същи теми – става дума за новините, ми се вижда рисково. Ако нашите футболисти не мога да победят Косово в София, едва ли ще го победят на чуждия терен, в Прищина. БНТ може да бъде силна на собствения си терен, там, където „По света и у нас”, поне според мен, това предаване си е завоювало място от много десетилетия. Разбира се, може да се експериментира, но съдържа по-голям риск. Вероятността е гледаемостта на новините да стане по-слаба, по-малка, отколкото ако си стои в часа, в който сме свикнали да го гледаме, а именно от 20,00 часа. А ако се запази само „Лека нощ, деца”, поне пред нас господин Каменаров твърдеше, че то вече има много ниска гледаемост. Децата към 19,50 още играят по улиците, ритат или се занимават с мобилните телефони. Това са традиции и ми се струва, че не трябва да се местят нито „По света и у нас”, нито „Лека нощ, деца”. Това обаче е мое мнение. Аз не оспорвам вашето право Вие да отстоявате това в конкретика.

София Владимирова: Благодаря, господин Атанасов. Госпожо Еленова, заповядайте.

Розита Еленова: Благодаря. Господин Тодоров, основен акцент е темата финанси. Ще Ви задам въпрос, какъвто зададох и на предишния кандидат: какви ще са Вашите първи три решения във връзка с нормализиране на системата и гарантиране на стабилност с оглед финансовото състояние, което коментираме последния един месец? Щях да Ви попитам как ще програмирате по-нататък при Вашата интересна идея за новините в 19,00 ч., но в някакъв смисъл вече отговорихте. Все пак да допълните, да развиете темата, защото говорите за сериозна промяна в програмирането. Интересува ме темата и за Обществения съвет, която засягате. Говорите за осезаемо присъствие, а не за формално такова.

Никола Тодоров: Първите стъпки са най-напред да видим откъде са дошли тези загуби. Трябва да се намерят точните места и да се затворят тези кранове. Няма друг изход. От държавата ще се търси помощ, разбира се, ако телевизията наистина е в този колапс. Ще трябва да се реанимира, ще трябва някаква инжекция, но трябва да се знае за какво се дава тя. Общественият съвет трябва да бъде доста по-широк, може би с хора от други градове, които да дават жива информация, да допринасят непрекъснато за програмата и за уточняване на социалната задача, стояща пред такава национална обществена медия – обществената задача, като коректив, дори страничен наблюдател, но активен. Не е важно да е лицето еди-кое си. Всички ще бъдат някакви личности. След като е поканен, той има някакво присъствие в обществото. Дори може да бъдат хора плаващи. Не необходимо да бъдат заковани тези 10 – 15 човека. Единият си е свършил работата, появява се друг. Така се развива общественият дебат. Това е жив организъм, който да помага на телевизията в изясняване на тенденция, насока, стратегия в развитието ѝ. Програмирането е свързано изцяло с продуцентския принцип. Продуцентският принцип в момента съществува и в телевизията. Продуцентът е човекът, който държи финансите и екипа. Той е получил от програмата задачата, че липсва такова заглавие или продукт. Продуцентът ще сформира екипа и ще следи изпълнението като срокове. Това е завод за производство. Той не може да се разпростира във времето. Продуктът трябва да бъде с високо качество. В същото

време той държи финансите. Продуцентът трябва да събере екип, който да гарантира, първо, високо качество и второ, добро заплащане. Не е необходимо да събере 100 човека, за да се направи на големия продуцент, ако работата може да бъде свършена с 5 – 10 човека. Снимал съм в 108 страни по света, 106 пъти съм бил сам, два пъти съм бил с екип. Сам, с филмова камера, не като сега с видеото, когато може да се презаписва. С филмовата камера единственият, който е поел цялата отговорност върху продукта, е операторът. Той вижда продукта чак когато излезе от лаборатория. И няма корекции! Ако си свършил работата си, си я свършил. Ако не, минаваш по пътя на естествения подбор. Продуцентският принцип трябва да се развие максимално в непрекъснат контакт с програмирането. Не може да се каже: „Това предаване не върви“. Може да се направи втори път, да се види къде: добре направено, визуално слабо, слабо откъм съдържание или силно откъм съдържание, лошо реализирано. Веднага ще се потърсят, ще се намерят варианти да се стиковат нещата, но това е работа на продуцента. Ако продукцията не става махни я. Какво толкова страшно ще се получи, ако свалиш едно предаване от програмата? Сложи нещо друго стойностно.

Розита Еленова: Поради лошо качество, поради лош рейтинг?

Никола Тодоров: То лошото качество ще даде лош рейтинг. Махаш го, няма страшно! Високото качество ще доведе до обратното. Едно добро предаване обаче ще доведе спонсора, това, от което БНТ има нужда – допълнително финансиране. Как иначе ще влезе спонсорът? На каква база? – той ще влезе само на базата на качеството, ако има интерес, ако има гледаемост. Ако хората гледат едно предаване, значи е добре направено. Хората се интересуват. Там трябва да фигурира всичко. Къде са предаванията за младежта, за младите хора. Къде са детските предавания? Къде са предаванията за хората с увреждания? Къде са предаванията за студенти, за младото семейство – нищо! В телевизията на пръстите на двете ръце се броят предаванията, които задължително трябва да бъдат запазени и доразвити. Има страшно много хляб в тях, има страшно добри постижения. Това задължително трябва да бъде запазено и заплатено. Хората работят за пари, но не за пари на един – двама, и то за много пари, страшни пари, а за хората от телевизията, които произвеждат това – защо, откъде накъде? Изчислява се час програма. Това е толкова несериозно. Коя програма – в 2,00 ч. през нощта, която се повтаря?! Или оная програма, която се прехвърля във БНТ 2, БНТ 3, в четвърти канал. В празни квадратчета само се слагат заглавия, за да се запълни времето? Колко струва в един или в три часа през нощта? Сигурно има някой да гледа в един часа или в три часа през нощта. И за тях трябва да се мисли. Има хора, които наистина в това време гледат. Това не означава, че това е празно време и няма да му обръщаме внимание. Обратно, за това е тази програма. Тя трябва да запълни интереса на хората. Защо сме обществена телевизия?! То е, защото парите, дето се казва, идват свише, никакъв интерес от ръководството: голяма работа, къде да се сложат тези продукции, важно е да свети екранът. Според мен това са...

Розита Еленова: Благодаря Ви.

София Владимирова: Аз имам два съвсем конкретни въпроса. Така, както е формулиран финансовият аспект в телевизията, за Вас приемлив е начинът, по който се финансира телевизията, или предпочитате друг модел, който ще даде по-справедливо заплащане в момента?

Никола Тодоров: Начинът, по който се финансира телевизията, е чрез държавния бюджет. На този етап според мен на икономическото състояние на страната не знам дали има по-добър модел. Това, което трябваше да се случи по Закон по принцип – фонда

„Радио и телевизия”, който не се случи по обективни причини, е хубаво, но там много трябва да се мисли. Там трябва да се намесят много фактори, за да се стигне до нещо наистина работещо.

София Владимирова: Според Вас този модел е добър в момента за БНТ?

Никола Тодоров: Добър е, няма по-добър – да имаш подкрепата на държавата, но да имаш и отговорност към държавата.

София Владимирова: Вторият ми въпрос е следният. Неминуемо говорим за финанси повече от всичко друго, което предвид ситуацията е нормално, но винаги се излиза с думата „оптимизация” или „съкращения”. Каква е Вашата гледна точка по темата, тъй като този въпрос вълнува и синдикатите, а вероятно и всички работещи в телевизията.

Никола Тодоров: Аз Ви казах: затварям телевизията отвътре и давам възможност на всички да работят. А когато работят и се затворят крановете на изтичане, хората ще могат да получават значително по-добро, заслужаващо по-добро заплащане, ако продуктът, който дават, е качествен. Навремето ние получавахме върху всеки обект постановъчни. Казаха, че нещо не било редно. По времето на Хачо Бояджиев се даваха хонорари. И то било нещо незаконно. Сега измислиха ДМС. Ама ДМС на Вас ще Ви дам, защото сте ми симпатична, ама на него, дето работи, няма да дам. Това е страшно нещо. Плаща се за извършена дейност, плаща се за качествено направено нещо, за нищо друго не се плаща! Вие ще платите на някой майстор, дето Ви е направил вкъщи некачествен ремонт? Няма да платите, естествено. Така си мисля.

София Владимирова: Благодаря Ви. Госпожо Жотева.

Бетина Жотева: Аз не разбрах тези 15 минути реклама стигат ли, или не стигат. Трябва ли да ги има, не трябва ли? Аз също си задавам този въпрос.

Никола Тодоров: Трябва, защо да не трябва? Защо телевизията да е изолирана от рекламата? Понеже навремето се каза: държавно финансиране, финансиране през бюджета, хайде да орежем рекламите. Това беше времето, когато се зараждаха търговските телевизии. Тогава такива бяха интересите и се защитаваха именно интересите на търговските телевизии. За да бъдат те защитени, орязаха телевизията. Ако телевизията имаше по-достойно като време реклама, но казаха, че щом имаме субсидия от държавния бюджет, да няма реклами. Кой ни извади от рейтингите? Кой прави рейтингите?! Пак частни агенции.

Бетина Жотева: Да, две частни агенции правят рейтингите. На едните плаща Нова ТВ, на другата им плаща bTV и един месец съответно едната е първа, другия месец другата е първа. Така че и ние не знаем коя телевизия е гледана повече.

Никола Тодоров: И естествено нас няма да ни има в рейтингите.

Бетина Жотева: Според Вас трябва ли БНТ да е в тези рейтинги, след като на практика е бюджетно предприятие?

Никола Тодоров: След като светим, след като присъстваме на екрана, някой трябва да ни оценява. В крайна сметка пък не може да ни задминава, как така? Рейтинга те го правят заради тях си. Рейтингът се прави, за да може да се убеди рекламодателя: „Ела виж какъв блок ще ти направя и къде ще те пусна да те рекламирам”. Това ще умре, помнете ми думата. Това го запомнете. Ще минат две, три, пет години най-много и целият пазар ще мине встрани, ще отиде в интернет, в технологиите, които се развиват главоломно бързо. И тогава националната телевизия ще оживее.

Бетина Жотева: Съгласна съм, да.

Никола Тодоров: Помнете ми думата. Само трябва да я спасим.

Бетина Жотева: Вярвам Ви, всички сме изнесли видеа в интернет и за да ги види човек, трябва преди това да види три или четири реклами, преди да тръгне основното видео. Това вече работи.

Никола Тодоров: Телевизията трябва също да влезе много остро и веднага в интернет.

Бетина Жотева: Неслучайно питах за тези 15 минути да ги има, или да ги няма, защото и сега БНТ не може да ги запълни.

Никола Тодоров: Това е маркетинг. Маркетингът не си дават много зор.

Бетина Жотева: Специално за „Стани богат”, за което предаване някой беше казал, че вдигнало 200% рейтинга, гледаемостта, там също няма реклама, не могат да се запълнят, не могат да се избият пари.

Никола Тодоров: Това е маркетингът на телевизията, който в момента съществува. Дава ли му се някаква информация, защото не му е работа само да продава рекламното време. По всяка вероятност продава и някое и друго българско филмче някъде. Всичко това има цена, която трябва да бъде защитена. Моята идея, която искам да споделя с Вас за втори филмов канал, е възстановяване на емблемата „Телевизионен театър” по нов и модерен начин. Ще я споделя. Всички театри всяка година свалят поне по едно заглавие от афиша си. Моето предложение към всички тях ще бъде: когато свалите заглавието, да дойдем и заснемем постановката по модерен телевизионен начин. Тогава тя придобива съвсем друг вид. Това ще се гледа много. Работил съм в телевизионния театър тогава, когато беше на живо.

Бетина Жотева: Но там ще трябва да уредите авторските права.

Никола Тодоров: Те не са скъпи, госпожо. Ще Ви кажа защо. След като едно нещо е свалено, то вече е обезценено. Обратно – ще му вдигна цената, защото то ще остане в историята. И съм убеден, че всеки един режисьор, директор на театър ще иска да се запази това нещо. Няма да тръгнат да ми искат милиони. Това е нещо, което трябва да се направи, то е за културата на България. Отивам и по-натат: защо сериозна, хубава българска постановка защо да не се субтитрира и да се предложи на външния пазар? Защо, нима нямаме добър театър?

Бетина Жотева: Имате предвид телевизионен театър или просто заснемане на театрална постановка?

Никола Тодоров: Намеси ли се телевизията, влезнат ли вътре камерите, чрез адаптация той става вече телевизионен театър. Не е едноплановият запис на сцената, не е такъв записът, не говоря за такъв запис на постановката, а за адаптиране към телевизията. Тя става телевизионен театър. Четири години съм работил на живо в телевизионен театър: 1969, 1970, 1971 година. Това беше най-уникалното време – да влезеш на живо в постановка, да се затвори трето студио, където вътре влизаха гримьори и ставаше истински театър. Това се репетираше четири дни, всеки понеделник излизаше нова постановка. Нямахме възможност за повторение, защото тогава нямаше техника. Имахме един телерекордер. Това са обаче технически неща.

Бетина Жотева: Последен въпрос имам, свързан със ЗРТ. Кои са според Вас най-належащите и спешни промени, които трябва да се направят в ЗРТ?

Никола Тодоров: Много промени ще трябва да се направят. Първата промяна в ЗРТ: достъп на СЕМ, на Вас до договорите на БНТ. Каква по-хубава промяна от това?! Какво означава Вие да нямате право на достъп до търговските договори?! Хем не сме търговска телевизия, хем сме обществена телевизия, а Вие, регулаторът, нямате право на достъп.

Вие оторизирате, Вие реално давате първите 68 милиона, Вие ги разпределяте... (Смях, оживление и реплики: „Не, не” от членовете на СЕМ.)

София Владимирова: Много моля!

Никола Тодоров: Вие ги давате – с избирането на генералния директор. Вие реално гласувате тези пари.

Бетина Жотева: Искате да кажете, че реално би трябвало ние да го правим. Презумпцията е, че СЕМ е надзорен орган, а не контролен. Финансовият контрол е даден на Агенция „Държавна финансова инспекция” и Сметната палата. Но защо от нас се крият търговските договори, това е много хубав въпрос, нямам представа, не мога да Ви отговоря.

Никола Тодоров: Само едно нещо: трябва да има перманентен финансов контрол в телевизията. По закон такъв човек се назначава. Законът е от 2003 г. В закона е казано, че финансовият контрол е пряко подчинен на ръководителя на държавното ведомство. В националната телевизия финансовият контрол трябва да бъде на директно подчинение на генералния директор. Той трябва да има право по всяко време и на всяка структура да прави финансова ревизия. В БНТ той е подчинен на финансовия директор. Това води ли Ви към отговора?

Бетина Жотева: Да, отговорът е, че е много хубаво да си генерален директор, защото на много малко хора ще се отчиташ. Те идват да се отчитат пред нас, но отчетите не са свързани с изразходването на финансовите средства, а по-скоро ..

Никола Тодоров: Да, всеки отчет е от 67 страници.

Бетина Жотева: Да, за това става дума.

Никола Тодоров: Ако не се беше случило това с Каменаров, щеше ли да се знае за състоянието на телевизията? Щеше ли да се повдигне този въпрос? Пак следващия месец щеше да има 60-70 страници някакъв отчет, който замазва положението. Ще го занесат в МФ, ще си поговорят и ще кажат: дай тук още някой друг милион. Затова се трупат още от времето на Вяра Анкова някакви пари, но къде се разпределят, кой ги дава, на кого се дават, къде отиват?! Те изтичат, те изтичат! Да не са станали по-богати колегите?!

Бетина Жотева: Тук са, ще си кажат.

Никола Тодоров: Това е пътят.

Бетина Жотева: Благодаря.

София Владимирова: Благодаря. Колеги от БНТ, има ли въпроси? Няма. Благодаря Ви, господин Тодоров. Желая Ви успех! Следващото изслушване е на господин Явор Симов и ще започне от 14,45 ч.

София Владимирова: Уважаеми колеги, пристъпваме към последното за деня изслушване на господин Явор Симов. Знаете, изслушванията се провеждат по реда на постъпване на документите на кандидатите в СЕМ. Господин Симов – до 15 минути за представяне на Вашата концепция. След това Вие и членовете на Съвета ще имате до 20 минути всеки един от тях за въпроси и отговори. Заповядайте.

Явор Симов: Уважаема госпожо Председател, уважаеми членове на СЕМ, колеги, гости и телевизионни зрители! Основната тема, която вълнува всички през последните дни, са финансите, но приходи и финанси без добро съдържание няма, а добро съдържание се прави с професионалисти и добра техника. Това е симбиоза, затова ще си позволя да направя кратка презентация по всички теми от съдържанието на концепцията, посочени от независимия регулаторен орган. Развитие на национален обществен доставчик на аудиовизуалните медийни услуги. БНТ следва да има ясната задача да информира, образова и забавлява. Програмата на медията трябва да бъде и активен фактор във формирането на обществената култура. Тя трябва да е различна, така че както да информира, така и да представя актуални събития. Съдържанието следва да е релевантно за различните сегменти на аудиторията.

БНТ, макар и на 60 години, не бих могъл да кажа, че е остаряла, а напротив – във време на несигурност, враждебност и обърканост тя трябва да приеме важната си роля на коректив и балансър, защото осигурява сигурност, доверие, просветление и ориентация, като се опитва да разглежда и обсъжда основните въпроси и ежедневните проблеми на обществото. Залагам основно на виждането си, че най-ценният ресурс на телевизията са хората, работещи в нея. Смятам, че телевизията се прави от хората в нея за хората извън нея. Това е един кръговрат и до колкото повече различни групи от обществото се докосва екипът на телевизията, толкова повече това се отразява като увеличен брой зрители. Следвайки нуждите на различните целеви аудитории, отразявайки техните интереси, по този начин и БНТ ще изпълнява мисията си. БНТ е институция и не може да си позволи фалшиви жълти новини. За мен това е вярната посока на развитие – като всички спазваме рамката на Закона и сме обективни и безпристрастни, и когато имаме собствени стандарти на поведение. Най-важната задача е да се постигне баланс на доверието между обществената телевизия и нейните зрители. Също така смятам, че всички хора, работещи в телевизията, трябва да имат достъпност до генералния директор и до ръководството.

Организация и управление на телевизията. Тук нормативно установените органи на управление са следните. Генералният директор предлага Управителен съвет, който се одобрява от СЕМ, а тези два органа структурират и самото управление на телевизията. Смятам, че за по-добро управление на телевизията и по-добра информираност на ръководния екип трябва да се запази Директорският съвет, който се провежда всяка седмица, за да може по този начин текущите задачи и възникналите задачи да се решават бързо и ефикасно. Създаване на вътрешна социална мрежа е идея, за която смятам, че може да създаде вътрешен живот в телевизията. Дори да има чат в нея, като всеки един служител да може да предлага теми, които вълнуват нашия вътрешен живот, тя да е затворена и локална само за служителите в телевизията, защото по този начин може да има хомогенност на екипа и всички проблеми да бъдат обсъждани там. Всяко звено смятам, че трябва да носи своята отговорност за постигнатите резултати в работата си, защото в момента има звена, където отговорността е малко развита. Не смятам, че тези звена трябва да имат директори, а мениджъри, които ще координират работата помежду им и ще следят изпълнението на представяните планове и концепции, както и постигането на заложените цели. Така ще се постига лична отговорност за извършените действия, а екипите на отделните предавания ще имат усещането за нещо свое и по този начин ще чувстват принадлежност към работата си. Телевизионната академия е обвързана с финансовото стимулиране. Тук имам идея за запазване на професионалистите в телевизията и използване на техния капацитет. Не е тайна за никого, че голяма част от

колегите ходят на частни обучения. Защо телевизията сама да не започне да прави такива обучения за младите си колеги, както и за външна публика? Това дори е едно от средствата, чрез които бихме могли да привлечем допълнителни приходи. По този начин колегите ще имат стимул, оставайки лоялни към медията, да споделят своите знания към младите си колеги. В същото време тук биха могли да бъдат привлечени и медийни експерти и професионалисти от университети в определените структури.

Програмни намерения и приоритети – доста сериозна тема, гръбнакът на телевизията, нейната програма. Само по себе си това задължава БНТ да бъде обединител – поне моята визия е такава, независимо от времената, в които живеем, като разделение, враждебност, фалшиви новини. БНТ трябва да е пространство за стабилност, диалог и пример за правилно поведение. Програмата на телевизията трябва да бъде обединител чрез диалог, с поведение на медиатор, който събира и сплотява. В тази връзка трябва да се върви от малкото към общото, тоест ако и най-малките програмни елементи на телевизията бъдат добри, тогава и цялостната програма може да ни накара да се гордеем с нея. Тук не залагам, че само новините са важните, защото те наистина са гръбнакът, най-гледаното нещо, но в крайна сметка ако преди и след тях програмата не е о'кей, дори новините губят от това. Това означава, че не трябва да се омаловажава, както казах, нищо от програмата.

За да може тя да привлича повече зрители, е необходимо да наблюдава какви са интересите на хората, техните нужди и да знаем какво очакват от нашата медия. Това изисква аналитичност, която да определи в максимална степен желаната програма. Не бива да бъдем безразлични и към най-малките детайли в постигането на тази цел. Тук трябва да се работи с оглед интересите на обществото, а не на политически и бизнес субекти. Медията трябва да е обществен защитник на хората – това също е и наша защита, защото когато изпълняваме тази мисия, можем да очакваме доверието и подкрепата на нашите зрители. Стигаме до разработването на уеб формати и обвързването им с една от важните аудитории – младежката. За да можем обаче да разберем и анализираме предпочитанията, е нужно да имаме и обратна връзка. Затова е важно да намерим пътя, по който да разбираме нуждите на нашите млади зрители. Навлизането в интернет платформите и онлайн каналите измести до голяма степен стандартните телевизии, всички вече сме свидетели на това нещо. Но вместо да ги превръщаме в конкурентни модели, трябва да се постараме да ги направим свързани. Различните поколения имат нужда и от двата модела. В бъдеще БНТ трябва още по-силно да разработи истински уеб формати, които да могат да се прехвърлят в основната програма на медията и там със средствата на телевизията да бъдат задълбочавани.

Създаване на емоционална обвързаност. Ако спазваме основната линия, която ще отстояваме, че хората отвътре ще следват интересите на хората извън БНТ винаги с една-единствена важна цел – създаване на емоционална обвързаност с бранда БНТ, защото когато брандът е уважавано нещо, тогава той работи и за теб, и за всички колеги в телевизията. Позициониране в конкретен ден и час от седмицата, тук ще маркирам за кратко следното. Смятам за правилно в дните от седмицата да бъдат разпределени водещи теми, които касаят голяма част от обществото. Примерно в понеделник да има икономическо предаване, което да засяга теми като финанси, икономика, социално отчитане, потребителска информация и пазари; вторник – публицистика; сряда смятам за редно телевизията да има едно юридическо предаване, тъй като всеки ден всеки един от нас се сблъсква с право, независимо дали трудово, социално, осигурително, наказателно, гражданско – всичко около нас е право; четвъртък смятам за добре да има документален

филм. Имаме чудесни документални филми в Златния фонд, а и колегите могат да правят добри филми. Петък – обзор за седмицата, а за събота и неделя оставам по-приятни теми като екология, туризъм, спортно покритие, култура, образование и развлечения.

Темата за младите няма как да бъде подмината. Ще направим всичко по силите си БНТ да извоюва достойно място в този сегмент, следвайки тенденциите на новото и младия дух. За тази цел ще направим проучване на аудиторията, за да се определи ясният профил на зрителя на БНТ. Според мен младите искат да виждат повече теми, насочени към самите тях и към младежките политики, не просто детски и младежки предавания, защото младежките политики са нещо важно за формиране на тяхното съзнание още от малки. Точно в тези посоки не можем да привлечем младите със скъпи продукции. Напротив, дори като инвестиция това не е толкова скъпо, защото младите днес консумират бързо и инстантно. Това, което се случва тук и сега, чрез няколко секундни видеа в социалните мрежи – това основно вълнува младите. Именно затова смятам, че трябва да се създаде специално съдържание, поднесено по подходящ начин за целевите групи – порт-портал към сайта на БНТ, ориентиран към младата аудитория, мултимедиен хъб в него с визуално съдържане, с видеа и подкасти за лицата и любимите им телевизионери да могат да бъдат намерени там, както и други неща, които интересуват младата публика. Това съдържание, първо публикувано онлайн и допълнително обработено, логично може да се впише в програмната схема със специални предавания, които вече да привлекат и по-широка аудитория, която да обогати програмата на телевизията. Един от начините младите да могат да стигнат до медията, е ако успеем тях самите да ги вкараме вътре. БНТ може да им даде възможност да развият програма или онлайн канали, които сами да заснемат, да предлагат съдържание и съответно това съдържание и канали ние да го имплементираме в програмата на телевизията. Препоръчителното според мен тук е включването, обръщането на внимание на инфлуенсърите, тъй като младите хора изключително много ги уважават и ги следват навсякъде. Те са пример за тях. Инфлуенсърите директно преливат интерес към местата, където се появяват.

Накратко ще мина по програмите поради липсата на време. Смятам, че БНТ 2 трябва да е канал за култура, образование и региони. Спортният канал БНТ 3 – канал за българите в чужбина. Смятам, че трябва да продължим да търсим пътя до възможно най-много хора към програмите на БНТ, без да търсим обаче сензацията на всяка цена, следвайки етични и професионални норми. Много важно нещо е, че когато се допускат грешки, те да бъдат анализирани и да търсим решение с цялата сила и потенциал, с които разполагаме, съответно да не ги крием, защото както се казва: признат грях, половин грях.

За технологичното развитие в телевизията няма да се спирам в детайли, тъй като технологичното развитие следва програмната необходимост. Това означава, че в зависимост от планираните предавания и филми ще се определи и развитието в технологичен аспект. Само мога да кажа, че следващите три години ще бъдат изключително важни, за да могат да се завършат започнати процеси в модернизацията. Ако дори това успеем да направим, ще бъде успех на фона на състоянието на телевизията като финанси в момента.

Не на последно място, за да може това да се случи, е важно да бъде направена истинска инвентаризация, за да сме наясно какво имаме в телевизията, и да бъдат разсеяни слухове и спорни въпроси, които поставят под съмнение платени, но неизвършени доставки на техника в телевизията. Това би трябвало да бъде приключено като съмнения и установено, тъй като аз лично съм се сблъсквал с колеги от звена заявители, които правят поръчка, за

да бъде закупено нещо, и не могат да кажат какво от него има в телевизията. Това според мен е абсурдно.

Финансовата част. Дългосрочна стратегия за финансово развитие, която трябва да обхваща поне три години до края на мандата, ясно разписана. Тъй като мерките ще започнат да се изпълняват от второто полугодие на тази година, БНТ следва незабавно да стартира изготвянето на дългосрочна стратегия за финансово стабилизиране, като според мен тя трябва да бъде съгласувана и одобрена с всички страни в тези проблеми. Увеличаване събираемостта на приходите и оптимизирането на разходи е ясно, няма да се спирам в детайли на него. Управление на дълга на телевизията. Смятам, че част от стратегията, едно от най-важните неща всъщност е да можеш да управляваш дълга на телевизията. Независимо какви мерки ще бъдат предприети за повишаване на приходите или събиране на финанси, дългът е нещо, което не зависи само от теб, и затова тук трябва да бъде отделено особено внимание за постигане на успехи в преговори с нашите кредитори. Анализирани на всички сключени договори и възможно преговаряне, макар че голяма част от тях вече един път са преговаряни по информацията, която след малко ще предоставя. Много важен момент, преглед на вземанията и стартиране на преговори за постигане на благоприятни условия при вземанията. Тук, доколкото успях да разбера, телевизията от 2012 г. има непотърсени вземания. Чудно защо, явно имаме повече пари!

Оценка на ефективността на функционален и материален принцип ще ни даде възможност да се изготви максимално реалистичен проект на стратегията. Функционалният принцип предоставя управленска информация за ефективността на конкретни дейности. Това касае програмите и предаванията посредством финансови измерители, тоест чрез функционалният принцип ще разберем кое какво ни струва като програма. Материалният принцип дава поглед от друг ъгъл върху ефективността на дейността на БНТ от гледна точка на нейните активи, където също има какво да се иска. Смятам, че за да бъде постигната правилна и точна информация, трябва да бъде направена инвентаризация на имотите. Собствените приходи, регламентирани в Закона, са ясни. Въпрос са на прилагане и усилия. Искам да кажа нещо, което ми направи впечатление в един от предпоследните доклади, представени в СЕМ, за една интересна идея в посока продажби. В най-слабите месеци на реклама януари и февруари нашият маркетинг съвместно с общественото радио са предлагали пакети на двете обществени телевизии – иновативен модел според мен. Такива идеи са добри. Смятам обаче, че трябва да има и алтернативни начини на финансиране. Обученията и курсовете от телевизионната академия ги казах. Мисля, че телевизията като продуцент, като цяло трябва да започне да организира повече собствени събития, на които да бъде продуцент с помощта на генерални спонсори. Да се търсят и да се хвърлят големи усилия. Организиране на социални и други кампании – да се използва ресурсът на министерства, общини, неправителствени организации, също така на нашия партньор ЕВУ, ние сме част от това европейско семейство. Там, както и в различни европейски фондове има изключително големи възможности в тази посока. Прекратяване на бартери, свързани с реклами, преминаване към директни плащания. Тук от практиката и от информацията, която имам, трябва да кажа, че има бартерни отношения с определени списания или медии, на които те ни слагат по една страница за всеки месец по една сума и след това имат рекламно време, през което минават определени реклами не на списанието, разбира се. Много важен момент за акцента колко ни струват спортните пакети. Смятам, че тук във времената, когато и телекомуникационните компании се намесват на този пазар, можем да постигнем договорки с телекомуникационните компании, както и с

големите международни агенции, чрез които съвместно да купуваме такива спортни пакети. По този начин ценовият дял на БНТ ще падне чувствително. Или обратното – делът на някои от международните агенции и телекомуникационните компании или. Всички знаем, че цената на тези спортни пакети е изключително скъпа. Телевизията би могла по този начин да си ги поделити и да си намали разходите за това. Благодаря за вниманието.

София Владимирова: Благодаря, бяхте много точен. Давам думата на съветниците за въпроси. Господин Атанасов, заповядайте.

Иво Атанасов: Благодаря Ви, госпожо Председател. Уважаеми дами и господа! Уважаеми господин Симов, не сте посочили в биографията си кога сте роден, но няма да Ви питам на колко сте години, защото очевидно сте най-младият кандидат или поне един от двамата най-млади. Казвам това, защото за мен беше интересно да се докосна до възгледа на кандидат, който не е от моето поколение. Забелязвам някои съвпадения. Например Вие смятате, че до колкото повече различни групи от обществото се докосне БНТ, толкова повече това ще се отрази на увеличаването на броя на зрителите. Това съвпада напълно с моята многократно застъпвана теза, че обществената телевизия не се гледа достатъчно, защото не е достатъчно обществена. Може да звучи като скороговорка, но смятам, че има много истина в нея. Например когато миналата година избухна конфликтът между господин Кошлуков и предаването „Денят започва с култура”, направих собственооръчно мониторинг на два месеца от излъчването на това предаване. Установих, че от 360 събеседници в студиото едва деветима са от лявото пространство. При такъв дисбаланс какъв интерес може да прояви огромна част от аудиторията, която не вижда на екрана себе си, не вижда хората, чието творчество и изкуство цени? Това е много важно и аз го подкрепям. Освен това отбелязвате, че през последните години всички програмни промени са базирани на субективно възприятие за аудиторията, а не на ясен профил на зрителя. Това звучи странно, но след като го казвате, сигурно е така и се базирате на някакви непосредствени впечатления или някакви изследвания. Не зная, може да кажете след това. Моите усилия през годините, когато тук се отчитаха генералните директори на БНР и БНТ, бяха насочени към това как управляват процеса на политическия плурализъм. Имат ли някакви данни, на които да стъпят, за да решават, че балансът е спазен или не е спазен, или казват наизуст, че плурализъмът е налице, разчитайки на компетентността, необвързаността и балансираността на журналистите. И до ден днешен не получих отговор как се управлява този процес. Може би не само в това, което казвам, но и това, което сте отбелязали, трябва да има ясен профил на зрителите, за да знае БНТ какви програми да поднася. Момент, който ми направи впечатление. Говорите в концепцията си за фонд „Радио и телевизия”, и то неведнъж, а няколко пъти.

Явор Симов: Да, защото само нормативно е уреден в Закона, зная че не действа.

Иво Атанасов: Първоначално си казах, че е някаква грешка, но на следващите две-три страници видях, че като че ли разчитате на него.

Явор Симов: Не.

Иво Атанасов: Повече от 20 години той не беше създаден и не се знае дали въобще някога ще бъде създаден, въпреки че го има в Закона. Занапред няма да може да се разчита на него, за съжаление. Виждам обаче подход към рекламата – нещо, което другите кандидати не споменаха. Казвате, това по Закон е така, че регионалните телевизионни центрове имат право на реклама до 6 минути на час и те не се уплътняват. Не знам дали обективно е възможно да се запълва това време, но все пак е начин малко от малко да се

увеличат рекламните приходи на БНТ. Също така рекламата се мести в интернет, бъдещето е там и ако Вие станете генерален директор, ако не сега, то при следващ конкурс, не знам, зависи от гласуването на регулатора, наистина там са възможностите за повече собствени приходи на БНТ. Накрая една Ваша идея за връщане на хонорарите. Стоите ли плътно зад нея? Казвам това, защото сигурно ще се зарадват мнозина служители в националната телевизия. Смятате ли го за възможно, реалистично, а че е полезно, допускам, че е полезно. Благодаря Ви.

Явор Симов: Доста въпроси си отбелязах, които се съдържаха във Вашето изложение. Ще започна отзад напред. В концепцията си съм отбелязал, че хонорарите могат да бъдат върнати при възможност, тоест ако успеем да стабилизираме телевизията, имам такава идея и надежда, ако се случи. За рекламата в регионалните центрове, която е до 6 минути, смятам, че независимо дали може – много или малко, но съм убеден, че и в Пловдив, и във Варна, и в Русе, и в Благоевград има достатъчно много бизнес, който, ако бъде атакуван по правилния начин – нещо, което аз не знам дали в регионалните центрове имаме маркетинг отдел, доколкото знам, той е само в София, което за мен е грешка, дали ще се командироваат колеги от София в тези четири града и регионите около тях, или ще търсим съдействието на местни рекламни агенции, които да могат да направят това нещо, съответно с разработване на конкретни ценови параметри за техните региони, смятам, че това е ниша, която можем да опитаме, за да видим дали оттам ще могат да се изкарат пари. Фонд „Радио и телевизия” съм го отбелязал в частта, където най-отгоре пише „Нормативна уредба”. Просто съм изброил какво казва Законът, защото като юрист за мен винаги водещото е рамката на Закона. От гледна точка на субективния поглед за програмата съм го написал, защото при позиционирането на различни програмни продукти и съдържание смятам, че трябва да се правят задълбочени изследвания по таргет групи, в кой часови пояс коя таргет група гледа тази телевизия, тоест съответно да бъде преценено по най-правилния начин какво съдържание да предложим в този часови пояс. Това вълнува основно рекламодателите, защото ако искаме да ги привлечем, трябва да се съобразим с всичко това. В същото време винаги трябва да имаме мисълта, че имаме друга мисия, като обществена телевизия. И независимо дали таргет групата в 10,00 ч. сутринта иска да пуснем да гледа еди-какво си, ние да го пуснем, ако то отговаря на нашата обществена мисия. Оттук идва проблемът за това, че дори да атакуваме рекламодатели, дори да имаме повишен рейтинг в тази таргет част от програмата, рекламодателят може да не иска да рекламира продукта си, защото той не отговаря на таргет групата, която гледа в момента. Относно „Денят започва с култура”...

Иво Атанасов: Това дадох само като пример. Благодаря.

Явор Симов: Мисля, че го отбелязах.

София Владимирова: Госпожо Еленова, заповядайте.

Розита Еленова: Благодаря. Ще започна с това, което не успях да разбера от Вашето експозе. Казахте рекламни пакети заедно с БНР?

Явор Симов: Споменах го само като практика, която видях в отчет, представен пред Вас. Не е мое предложение. Просто е направено миналата годна, което го смятам за добра практика. Рекламата обикновено има основна кампания и поддържаща част след нея, която обикновено се разпределя в по-малките канали на телевизиите или тези оператори, които имат радиостанции – и в радиостанциите. Това позволява за едни пари да получите много слотове излъчване.

Розита Еленова: Давайте го като положителен пример. Другото, което не можахте да довършите или аз не можах да разбера, е спортните разходи. Това бяха последните Ви думи на финала, нали?

Явор Симов: Предложението ми е за спортните пакети и права, които се купуват, БНТ да потърси съдействие с международни компании, които пазаруват такива права, както и с телекомуникационни компании, тъй като от няколко години знаем, че телекомуникационните компании пазаруват пакети спорт, има спортни канали. По този начин ще се намали делът на парите, които БНТ дава за спортните пакети, които купува. Това е идеята ми. Няма смисъл да купуваме сами нещо, което можем да споделим с друг. По този начин пада цената.

Розита Еленова: Аз може би ще прескоча въпроса, свързан с финанси, защото Вашата концепция в частта си технологично развитие и финансови мерки е подробна и задълбочена. Там Вие давате своите примери. Ще попитам за малко авангардното предложение във връзка с програмирането. Давате примери с отделните дни, казахте го и сега, как ще направите там баланса между публицистика, културно-развлекателна програма? Как ще ме убедите, че ще се получи?

Явор Симов: Каквато и програма да предложи който и да е от кандидатите, според мен тя трябва да бъде базирана, както и преди малко казах, на задълбочени слот анализи от гледна точка на аудиторния дял в различните часови пояси. Рейтингите, които имат другите телевизии, не е задължително ние да се конкурираме с тях и да пускаме в същия часови пояс същите предавания, но всяко едно предаване, преди да бъде позиционирано, хората, които разбират от програмиране и са професионалисти в тази посока, трябва да извадят едни рейтинги на БНТ например и във всеки часови пояс да започнат минута по минута да анализират, за да видим къде какво имаме като рейтинг и аудиторен дял. В следващия момент проучване трябва да установи в този часови пояс коя е таргет групата, които въобще гледат телевизия. В крайна сметка една майка с малко дете, когато следобед го сложи да спи, тя от 14,00 до 16,00 или от 15,00 до 17,00 ч. в общи линии, освен да си пусне телевизора, да гледа или да готви нещо, няма какво да прави. Тогава е добре да знаем, че в този часови пояс е добре да пуснем такова предаване. За да разберем в кой часови пояс каква аудитория гледа телевизия по принцип и какъв дял от тази аудитория БНТ се опитва да получи, трябва да бъдат направени тези анализи. Казал съм, че тези предложения са съвсем примерни.

Розита Еленова: Идеята е интересна.

Явор Симов: За да станат реалност, трябва да бъде подредена програмата, тоест зрителите да си създадат навици в кой ден какво могат да очакват от нас като телевизия. Смятам, че в българския ефир няма задълбочено направени икономически и юридически предавания, а това са двата стълба, до които всеки човек се докосва. Икономиката и правото са почти навсякъде.

Розита Еленова: За мен също така е интересно какви ще бъдат Вашите действия по отношение повишаване квалификацията на служителите?

Явор Симов: Както преди малко споменах края на концепцията, едно от основните неща, които смятам, че телевизията трябва да направи и развие, е повишаване на сътрудничеството с ЕВУ. Както България е член на Европейския съюз, така БНТ е член на това европейско семейство. Смятам, че те могат да ни бъдат изключително полезни в много посоки. Имат чудесни обучения. Аз лично съм ходил преди година на такива обучения, на които предлагат страхотни идеи, дори скучните политически дебати преди

избори как да бъдат раздвижени, разчупени под различни формати. Примерно да не е един водещ и трима души гости – говорилня, тоест в тази посока телевизията има потенциал да прави това. В същото време в бюджета всяка година се залагат и пари за обучение и квалификация на всички служители. Друг е въпросът те как се разпределят и определят по дирекции. Това е преценка на ръководителите на структурните звена.

Розита Еленова: Предлагате развитие на академия. Може там да се включат?

Явор Симов: Също това е идеята, защото в БНТ, няма какво да се лъжем, има страхотни професионалисти като колеги. След като ги канят в час на обучение да споделят своя опит, дори някои от тях преподават и в Университета, защо да не правят това нещо с наши млади колеги, защо да не го правят дори с външна публика, която да си плаща за това? Всеки човек, който има проблеми с колегите от медиите, би искал да бъде научен например на поведение пред камера или чисто журналистически как да отбива неудобни въпроси. Това е знание и за него се плаща.

Розита Еленова: При частта „Приходи” ще прочета нещо, което да обясните. „Финансови мерки”: „Повишаване на приходите от реклама и спонсорство, повишаване на приходите от реализирани права, собственост на БНТ, повишаване на приходите от спомагателни дейности или активи и други приходи, разрешени от Закона”. Моля да обясните какво имате предвид.

Явор Симов: Повишаване на приходите от активи, това примерно е отдаване на техника. Телевизията, живот и здраве, до края на тази година ще има 12-камерен ПТС, с който ще можем достатъчно добре да уплътним работата в свободните дни, когато не го ползваме, да го отдаваме под наем. Достатъчно години сме плащали немалко пари за наем на такава техника, така че този разход, който сме направили, ще влезе в тази финансова година, тъй като тази обществена поръчка беше обжалвана, телевизията спечели делото и затова плащането от миналата се премести в тази година, това са 2 млн. лв., които трябва да бъдат платени, но в същото време това е инвестиция, която може да носи пари.

От гледна точка на рекламните пакети казах, че трябва да станем по-гъвкави. Да знаем януари и февруари, когато са слабите месеци на рекламата, да можем да предложим поевтини пакети, примерно плащаш едно, получаваш две излъчвания, така че да можем да станем интересни за рекламодателите. За да стане това обаче, това е много обвързан процес. Това е и авторитет на генералния директор пред обществото. Няма рекламодател, който да иска да дава пари на тази телевизия, ако в публичното пространство продължават да се пишат и говорят такива неща, които контролните органи ще кажат дали са истина, или не. В крайна сметка генералният директор със собственото си достойнство и чест, като представляващ тази медия, той пренася този авторитет и в общественото пространство и към рекламодателите. Тук не става въпрос генералният директор да има свой кръг от познати, които да моли да рекламират, защото телевизията трябва да е равно отдалечена от всички икономически субекти.

Розита Еленова: И последно, тъй като Вие залагате на стандартното профилиране на каналите, бихте ли заложили на предаване, което да повиши медийната грамотност в нашето време на фейк нюз, пропаганда, дезинформация? Склонен ли сте? Не сте?

Явор Симов: Не, не. Пак стигаме до баланса и ситуацията, в която трябва да намерим баланса между това, че БНТ по Закон трябва да образова и да ориентира зрителите къде се намират в новинарския поток и в дадена тематика, и в същото време къде и как да бъде позиционирано едно такова предаване. Една от мисиите на БНТ е да образова.

За мен такова предаване е изключително полезно да има в БНТ 4, защото нашите сънародници в чужбина изпитват недостиг за учебници, помагала или образование на майчиния си език за техните подрастващи деца. Ако в този канал имаме такова образователно предаване, техните деца биха могли да се възползват и да се докоснем до тях чрез такова образователно предаване. Така че да.

Розита Еленова: Благодаря.

София Владимирова: Ще прочета един цитат от Вашата концепция: „Ако някой трябва да носи отговорност, да бъде обвиняван за лоши резултати или грешки, това е само генералният директор, а не екипите, които работят. Той е човекът, който трябва да пази и защитава достойнството и авторитета на служителите дори за сметка на самия себе си”.

В тази посока искам да Ви попитам: какви гаранции ще дадете на работещите в БНТ, че ще запазите не спокойствието, но свободата им да вършат своята журналистическа работа по професионален и компетентен начин, от една страна? Тъй като говорим за финанси и дефицит, такава е ситуацията, как гледате на възможна оптимизация?

Явор Симов: Бих казал на всички колеги да бъдат смели, защото достатъчно години се познаваме и те много добре знаят колко натиск е имало върху самия мен. Искали са ми обяснение за дисциплинарно уволнение след мое разследване, свързано с енергетиката, и по-конкретно след репортаж с интервю с говорител на окръжна прокуратура. Начинът, по който са ме отстранявали от ресора, където съм бил 15 и повече години, например когато има събитие да изпратят стажант, а не мен, тоест се страхуват и не се разчита на моя опит и капацитет. Аз съм минал през тези години и много добре знам как се случва този натиск и как се осъществява. Не съм се предал, защото винаги съм цитирал Закона за радиото и телевизията и Етичния кодекс. Затова аз самият съм търсил опора в нормативната уредба и съм съветвал и колегите да го правят. Тя е панацеята за всичко. Ние сме правова държава и когато се спазват законите и правилата, няма как да бъдеш обвинен в каквото и да било, защото се водиш по законите и правилата. Ставал съм свидетел на много колеги, които немалко пъти са се захлупвали и са плакали в нюзрума от такъв тип напрежение, което се е случвало. Пак казвам: това е личен избор на всеки журналист. Разделението между административното управление и редакционната независимост е гарантирано и заложено в Закона. Ако обаче ти не си потърсиш правата, никой няма да ти ги потърси. Така бих отговорил на този въпрос.

София Владимирова: Възможно ли е съкращаването на хора да бъде част от мерките, които бихте взели с цел ограничаване на финансовия дефицит?

Явор Симов: Съкращаване или оптимизация може да бъде направена само и единствено, когато сме наясно каква точно продукция и съдържание ще произвеждаме, какви нужди имаме от хора и тогава да бъде даден отговор на този въпрос. Когато преди години, 201 – 2016 г. бяха направени последните промени и съкратени 500 – 600 бройки, казвам щатни бройки, не хора, бяха съкратени част от хората за пенсиониране, кухи щатове, няколко други реални човека и накрая същите тези хора бяха назначени на граждански договор. Чудесно, но когато един щатен колега работи за 1200 лв. брутна заплата, на гражданския договор колегата печели по над 2000 лв. Плаща му се на парче и той има стимул да работи и виси от сутрин до вечер в телевизията. Тази аритметика и икономика за мен не е правилна. В тази посока махането или не на хора също зависи от хигиената на поведение на всеки един служител. Смея да твърдя, че в телевизията има хора, които нямат такова поведение, интересува ги единствено личният интерес, страхливи са и в името на това да

бъдат оставени на работа са готови да направят всичко, което им се каже. Аз не смятам, че това е правилно поведение на журналисти или на хора, които приемат БНТ като кауза.

София Владимирова: Как ще се справите с този проблем?

Явор Симов: От последните 7 – 8 години вместо да се сплотява и обединява екипът, той се разделяше, поне преди година и половина. Хората спряха да контактуват помежду си в такава задълбочена ситуация. Затова социалната мрежа, която предлагам, е един от приемите екипът да бъде сплотен. Смятам, че най-силната движеща сила е, когато в човека има желание. Ако събудя желанието в тези хора да работят, но за да се случи това, те трябва да чувстват, че тази медия започва да става уважавана институция. Проблемът не е само в това, че са ниски заплатите. Повечето хора приемат тази телевизия като кауза, затова работят и до пенсия там, не защото получават големите пари. Това е друго усещане, което само хората, работили в нея, могат да го разберат. Точно поради тази причина смятам, че уважението към хората, което беше загубено през годините на екипите в телевизията, към ръководствата през годините, допринесе за това самите журналисти и повечето екипи да не дават всичко от себе си. Отделно от това непрекъснатите обвинения какво представлява телевизията обижда самите колеги, работещи в нея. Затова съм написал, че трябва да се атакува. Ако някои са атакували и обвиняват, трябва да е генералния директор, персонално. На него му се оценява трудът, не се оценява той като личност. Смятам в момента да се извиня по същия начин. На синдикалните изслушвания не отидох точно по тази причина: не исках да се създават подкрепи или групи в самата телевизия. Не искам хората да харесват мен. Искам да харесват нещата, които бих могъл да направя, ако имам тази възможност. Когато хората имат смелост и достойнство да правят това, което трябва, тогава няма от какво да се притесняваме. Хората, които просто искат да стоят, за да получават заплати, но да не работят, те трябва да си тръгнат.

София Владимирова: Кой според Вас е справедливият модел за финансиране, за да може да се развие обществената телевизия по справедлив и достоен начин?

Явор Симов: Пак ще се върна към рамката на Закона. Той е такъв и трябва да се изпълнява. Има европейска директива, която към 19 септември 2020 г. задължава да бъдат имплементирани в българското законодателство промени на ниво ЕС. Предстои промяна в този закон. Затова присъствах в началото на годината на конференция, организирана от двете обществени медии в София. Чух доста идеи там. Отново казвам, че това е решение на всички нас. След като тази телевизия е важна за една или друга политическа партия, за едни или други неправителствени организации, колеги от други медии, дайте да решим каква следва да бъде тя, но да бъде законово и нормативно уредена. В крайна сметка тя изпълнява действията и функциите си по Закон. Някой казва: „Вие ако поискате държавата да ви плати НУРДС, ставате зависими“. Не, не ставаме зависими – това го пише в Закона. Ако държавата не иска да спазва собствените си закони, ние не сме длъжни да се молим за това. Ако държавата не спазва законите, кой друг да ги спазва?!

В тази посока финансирането на телевизията – какъв модел ще бъде приет, не смятам, че трябва да измисляме топлата вода. Има достатъчно европейски модели. За да бъде този модел работещ, колкото повече хора се съберат на едно място и повече идеи се съберат в тази посока, до толкова по-правилно решение бихме могли да стигнем. Аз съм екипен човек. Не смятам, че някой трябва сам да предлага и да решава. Това е нещо, което изисква да се съберат хора, които разбират от обществени телевизии и да го решат заедно със законодателя.

София Владимирова: Сигурно сте разсъждавали по темата?

Явор Симов: Разбира се, че съм разсъждавал. За мен, ако всеки спазва задълженията си по Закон, нямам проблем с финансирането на телевизията. Не искам да съм в ситуация, в която генералният директор да трябва да се моли на държавата. Напротив, ако държавата спазва Закона, има достатъчно механизми, които съм посочил в концепцията, как телевизията да изкара пари. Тя има неограничен ресурс. Има и още нещо. Знаем, че в България рекламните лобита са доста добре разпределени през годините. Имало е подобни скандали и с БНТ преди 10 – 12 години. В крайна сметка всяка една медия, независимо че държи сметка в нейните аналитични материали относно БНТ, ние сме ѝ конкурент, ние сме на един пазар. Коя медия в България искрено би пожелала тази обществена телевизия да е най-добрата? Ако е така, рекламодателите и бюджетът ще дойдат при нас или ние ще вземем техните рекламодатели и ще ги заболи, защото в крайна сметка частните медии от това се издържат. Затова и държавата регулира да има ограничения в рекламата. Но дори и него ние не можем да запълним, защото авторитетът на БНТ, за съжаление, през последните години е сринат. Вие знаете, че едно добро име работи за теб, когато е добро името. Когато не е добро името, кое работи за теб? Ако името ти не е добро, отиваш при даден рекламодател, а той казва: „Защо да ти давам пари? Вие там само крадете, те потъват и никой не знае какво се случва” Така се говори на улицата, никой не го е доказал, факт, но това е.

София Владимировна: Благодаря Ви. Госпожо Жотева.

Бетина Жотева: Същата тема – за фонд „Радио и телевизия”, понеже го споменавах няколко пъти в концепцията си. Като ще сменяме Закона, да махнем фонда или да го развиваме? Какво да правим?

Явор Симов: Това е въпрос на дискусия. Ако фондът остане, както е заложен, това означава, че абсолютно всички хора трябва да плащат по техните електромери определени ангажименти, такса за издръжката на телевизията. Има много хора, които не желаят. Следователно пак трябва да стигнем до извода или решението искаме ли да има обществени медии. За мен е задължително да има. Другият въпрос е какви искаме да бъдат. Ако искаме, когато искаш да имаше нещо твое, трябва да носиш отговорност за него и да се грижиш. Ако преобладава мнението, че искаме да има обществени медии, че ще ги гледаме и се грижим а тях, тогава и от обществените медии ще се изисква определеното поведение, което се изисква по Закон. Тогава всеки един човек ще има основанието и правото да казва: „О’кей, Вие взимате от моя електромер, Вие вземате от моята такса, затова искам да има прозрачност, да има добро управление, да е ясно, да са авторитетни хората, работещи там, и т.н.”

Бетина Жотева: Те и без това сега казват: „От моите данъци плащате на телевизията”, така че не можем да избягаме от тази опция.

Явор Симов: Да, но републиканският бюджет се пълни от различни данъци, не само от данъците на хората. Тази част отново е шаблон, лепнат на телевизията, който не отговаря на пълната истина, ако се погледне нормативната уредба и рамка на Закона.

Бетина Жотева: Каква е тази система за мониторинг на финансовото управление и контрол с цел да се оцени адекватното функциониране и да се гарантира навременното актуализиране при промени в условията, включваща текущо наблюдение, самооценка и вътрешен одит? Каква е тази система за мониторинг? Кое е адекватно функциониране?

Явор Симов: Това е система, която в реално време да може да дава ясен отговор къде и как се движат финансите, какви са договорите. Получава се така, че дори в публичните

отчети, които се дават тук пред Вас, информацията за цифрите се разминават. Това са милиони и там трябва да се борави по-внимателно.

Бетина Жотева: Ние абсолютно не можем да ги верифицираме тези цифри, които ни се докладват, няма как.

Явор Симов: Ако позволите, защото говорим за финанси, което е важен момент, ще си позволя да кажа следното. Като разследващ журналист и протестър съм свикнал да стъпвам на официални документи, първо, и да тръгвам отзад напред от последния официален документ. Такъв последен официален документ е одитът от Сметната палата, извършен миналата година за календарната 2017 г. Когато сравняваш една година, ти вземаш базата от миналата. Сега е началото на 2019 г., да погледнем каква е картината през 2018 г., тоест по какъв начин телевизията си прехвърля задълженията. 2016 г. – оцветеното в синьо, телевизията е разсрочила плащания по договори за придобиване на права за излъчване квалификация на Европейско и Световно първенство. Световното се договаря от ръководството през 2017 г., но остава да се плати от ръководството през 2018 г. Това е заверено от Сметната палата. Продължаваме нататък. БНТ сключва договор с „Диджитъл Медия“ и „Бета филм“. Тук няма сума. Разсрочва се като търговски кредит. Това е счетоводна практика, с която прехвърляш вземането през следващата година.

2017 г. – два договора с НУРТС. Единият е за 7 млн. 900 хил. лв., вторият е за 1 млн. 300 хил. лв. Тук има цесии, прехвърляне на Фърст Диджитъл, на която телевизията плаща еднократно 500 хил. по първия, по втория – още толкова. Забележете, плащанията на първия договор се разсрочват в 35 равни месечни вноски и кога започват – от месец февруари 2018 г. Договорът е сключен през април 2017 г. Много удобно ръководството, което си отива, си пресипва всички задължения с цесия по този начин в следващите календарни години. Това е публична информация, качена на сайта на БНТ с годишния финансов отчет за 2017 г. Годишният финансов отчет за 2018 г. за съжаление все още не е публикуван, защото доколкото знам, е в Сметната палата, до ден – два трябвало да се изпрати на телевизията и да се публикува. В същото време дискусиата, която Вие направихте на 12 юни, за да стане ясно, според мен малко повече обърка, защото там бяха поднесени доста некоректни данни. Без притеснения го казвам. Телевизията дължала 37 млн. лв., от които 30 били за спортни права. За мен спортните права са инвестиция. Ти купуваш нещо, от което после очакваш да продаваш и да имаш приходи. Това не са разходи веднага, с падеж. За да видим как продължава цялата работа, поглеждаме какви са активите на баланса в отчетна група „Бюджет и финанси“ за началото на 2018 г., защото това е към 31.12.2017 г. Това са сгради, нефинансови активи. Ето финансовите активи. Телевизията има вземания от порядъка на 1 млн. 341 хил. лв., като 700 хил. от тях са несъбираеми вземания. Виждате отдолу – 2017 г., не съм разпечатал, това всеки може да го види в сайта, уведомителните писма са изпратени чак на 17.08.2017 г. Тоест 10 – 15 дни преди да изтече 5-годишната давност за тези събирания и преди другото ръководство да си тръгне. Защо да си вземаме вземанията, не ни трябват! На банковата сметка (в най-дясната колонка) към 31.12. имаме 2 млн. 020 хил., но милион и 700 хил. са средствата от Българската Коледа, а другите 300 хил. са от депозити по обществени поръчки, тоест в банковата сметка има нула лв. в началото на 2018 г. Сега да погледнем пасивите. Пасиви, приходи. Дългосрочни задължения, други дългосрочни задължения, финансов лизинг и търговски кредит се наричат прехвърлените за следващата година задължения. 11 млн. 800 хил. в началото на 2018 г. За какво са те? Споразумение за разсрочено плащане за излъчване на телевизионна програма, демек НУРТС – 8 млн., тези плащания, разсрочени

за три години напред, 35-36 месеца; 4 млн. лв. световно първенство в Русия. Има 100 хил. лв. краткосрочни задължения. Има още 4 млн. 200 хил. лв. задължения към доставчици. Има 1 млн. 400 хил. лв. неплатени данъци – не сме си платили ДДС и данъците за 2017 г. Още 3 млн. други краткосрочни задължения. Още 2 млн. 300 хил. лв. провизии и задължения. Това са пак несъбираеми. Такава е картината в началото на 2018 г. по официална одитна бележка на Сметната палата. Общата сума е 23 млн. лв. По време на изслушванията пред синдикатите настоящото ръководство, временно изпълняващият длъжността директор каза, че официалният дефицит след проверка на АДФИ и доклад, който той е разписал, е 6 млн. 800 хил. лв. Искам само да обърна внимание, че има разлика между дефицит и задължение за хората, които не знаят. Дефицитът са настъпили падежи, тоест към края на 31.12 2017 г. 6 млн. 800 хил. е трябвало да платим с настъпили падежи. Другите 23 млн. са разсрочвани и затова не са вкарани в дефицита. По този начин сме влезли в законоустановените 7 млн., за да не надскочим дефицита на телевизията. Общата сума на задълженията обаче от задълженията и дефицита е 29 млн. 800 хил. в началото на 2018 г., близо 30 млн. лв. Идва април с поредната вноска за НУРТС от 10 млн. – 39, 40 млн., оставени от предишната бюджетна година. Е, при 65 – 67 млн. лв. бюджет, заплати около 28 млн. лв. със социалните издръжки, реално телевизията освен да плаща заплати през 2018 г. нищо друго не е могла да прави. Така показват данните от официалните документи, които са публична информация. 2019 г. ни идват още 10 млн. за НУРТС, вече трябва да са дошли и те. Следователно, когато се прави финансова аритметика и трябва да намериш решение как ще оправяш финансово телевизията, трябва да знаеш къде и какво се дължи. Получава се 20 млн. лв. за 2018 и 2019 г. за НУРТС и още 8 млн. лв., разсрочени за три години, т.е. 28-30 млн. лв. ни е НУРТС. Ако държавата изпълни Закона, пак казвам – не да се молим, а да се изпълни Законът, дефицитът, който ще остане, е някъде около 18 млн. лв., както е посочен в предпоследния отчет при Вас при касовото изпълнение на бюджета. За съжаление, избраният генерален директор като подарък най-вероятно следващата седмица ще получи годишен финансов отчет от Сметната палата и това, което преди малко показах, ще стане ясно какво се е случило през 2018 г.

От касовия отчет само успях да видя, че тези резерви, провизии, други дългосрочни задължения и финансов лизинг и търговски кредит са погасени с 6,5 млн. от миналата година. Когато някой борави с цифрите, е хубаво то да бъде коректно, защото се получава малко като жълта новина. Благодаря, че поискахте този отчет да бъде направен на 12 юни, но единственото нещо, в което ми беше трудно да се ориентирам, не го приемайте като забележка, но понеже търсих навсякъде от публичните пространства информация, стенограмата от това заседание не е качена. Стенограмите в сайта на СЕМ са качени до 11 юни при отчета на генералния директор на радиото Александър Велев. Оттам нататък стенограмата за отчета на БНТ я няма. Медиите обаче достатъчно добре представиха какъв е бил отчетът и всъщност се видя, че голяма част от цифрите в сравнение с официалните документи не отговарят на истината. Това направих като доста задълбочена проверка къде какви пари има като задължения на телевизията. Съвсем накратко ще мина и по отчета, представен пред Вас. Спомнете си, че имаше една диаграма с проценти: очаква се дефицитът до края на годината да е 44 млн. лв.. Бяха разпределени в проценти: 44% такса разпространение – 20 млн. лв. Както видяхте, тя е малко повече, защото когато са разсрочени на 36 равни вноски, това прави по около 230 хил. лв. на месец, така че падежите по задълженията за НУРТС от 2017 г. са такива. Единственото, което ми прави впечатление, е доставчици на дълготрайни материални активи: 1 млн. 300 хил. лв. Според

мен тази цифра не е вярна. Ние имаме да платим 2 млн. за ПТС, както споменах преди малко при бюджета за тази година; и 1 млн. 700 хил. имаме към АВИТ системата – модернизация на хардуер, софтуер и цифрова телевизия. 4 млн. са от бюджета за материалните дълготрайни активи – целева субсидия, отпусната от държавата в началото на годината заедно с бюджета.

Бетина Жотева: Много подробно си обяснил технологичното развитие, но исках да те питам колко пари ще трябва да се платят?

Явор Симов: За технологичното развитие ли?

Бетина Жотева: Да. Представи си, че догодина си получаващ бюджета и започваш да изпълняваш това, което си написал като технологично развитие. Колко процента ще отидат за това от бюджета?

Явор Симов: Аз не съм записал, че нещо ще се изпълнява като технологично развитие, защото то следва програмната необходимост. Когато я определим нея, тогава ще знаем какво да купим. При положение че имаме да доплащаме, тези 2 млн. за новия ПТС, 1 млн. 700 хил. за цифровата библиотека, която от година и половина беше в критично състояние, компютри трябва да се купят, защото са одобрени с решение на Управителния съвет за провеждане на обществена поръчка за 300 хил. лв. Одобрени са нови автомобили, защото от 10 г. не са подновявани колите, с които колегите ходят на снимки и през няколко дена се налага да ги бутат и да се прибират с „Пътна помощ“. Освен финансовите измерители, и дълготрайните материални активи са в състояние от 10 години.

Бетина Жотева: Трябва да инвестираме в HD технология; лицензиране на поне двама служители за обучение на производствения комплекс АВИД; пълно дооборудване в регионалните центрове; модернизиране на цифровата библиотека; въвеждане на екологични енергоспестяващи компоненти; дигитализация на богатия архив на БНТ плюс това, което казваш сега за ПТС – ЕсЕндЖи-тата Ви са много слаби. Те са само две и са от много години.

Явор Симов: Те са сглобявани от разнородни части и когато се развали един приемник, не можем да го специфицираме, за да направим поръчка, тъй като няма как да кажем какъв е моделът на SNG и се получава проблем. Това е действителността, с която разполагаме. Относно модернизацията в HD, имам предвид регионалните центрове. Там е започнала, стигнала е донякъде, но за да станат съвместими с това качество с БНТ София, трябва да продължим. Тъй като обсъждаме като цяло състоянието на телевизията, ще си позволя да репликирам колегата Йовков, който сутринта каза, че РТВЦ-тата не правят нищо, от миналата година Вие сте променили лицензията на БНТ 2, нещо, което може би доста хора не са разбрали, с Ваше решение от 27 септември лицензията е изменена и е стартирала от 1 октомври. Оттам нататък се оказва, че ние в БНТ 2 имаме чудесни идеи за предавания. Друг е въпросът как ще проходим. Тук виждам предавания, подобни на тези, които аз съм си представял в моята концепция като програмиране – дигитални предавания; предавания, които да се правят съвместно с професионалисти от университетите (например прави се кратка форма, организира се конкурс), по този начин ти привличаш зрители, създаваш интерес, слизаш до хората. Включително в спортна посока може да се прави подобно нещо, да правим състезания в училищата с децата. Няма родител, който после да не си гледа детето, или учителите – класа. По същия начин, като намериш генерален спонсор, ти хем привличаш зрителя, хем си изпълняваш мисията. От гледна точка на тази инвестиция, ако сработи опитът, който казах, че ще направя, ако имам тази възможност, в регионалните центрове да бъде засилена рекламата, която не е

ограничена, и започнат да се получават някакви приходи, идеята ми е всяко нещо, което правим, да е от няколко страни хомогенно. Първо, да е с добро съдържание, второ, да може да изкарва пари, трето, да бъде направено по най-качествения начин. Това обаче се прави предварително. Сутринта слушах въпрос от синдикатите към колежата Йовков за външните продукции. Как да разберем дали една продукция не е добра и какво да направим. Доколкото си спомням, отговорът беше: когато продукцията мине и по един или друг начин преценим, че не е била добра, ще направим анализ защо не е била добра. Но ние вече сме я платили. Този анализ според мен трябва да бъде направен преди всяка крачка, която се прави. Пари трудно се изкарват, лесно се харчат, особено готови чужди пари, които така приема някой, но да изкарваш пари, е сложна работа, особено във времето, в което живеем. Смятам, че към всеки един детайл, свързан с която и да е от частите на концепцията като главни точки, трябва да се подхожда с особено внимание. Те са свързани неща. Програмата я правиш с пари, но за да изкараш пари, ти трябва хора, които да направят програмата или техниката, с която да я снимаш. Това е кръговрат. Телевизията е екипна работа. Никой не може сам да работи в нея.

Бетина Жотева: Благодаря.

София Владимирова: Госпожо Димитрова, заповядайте.

Ивелина Димитрова: Благодаря. Първо да благодаря за този изчерпателен анализ в цифри, защото на нас наистина ни е трудно да се ориентираме в детайли във финансовото състояние. Мисля, че подобни данни изнесе и господин Сашо Йовков сутринта. Доколкото съм разбрала, нямате някакво съществено разминаване. Ако се приспаднат...

Явор Симов: Единственият пропуск беше как стартират данните през 2018 г.

Ивелина Димитрова: Да, той просто не се спря на тях, Вие ги имате. Ако се приспаднат тези такси, дефицитът не е чак толкова голям. Твърдението, че БНТ едва ли не е пред фалит или е в практически фалит – тази стряскаща информация не е съвсем така. Искам Вашето мнение.

Явор Симов: БНТ е в тежко състояние наистина заради това верижно прехвърляне от година на година на различни задължения. Няма край. Аз давам общи цифри, но зад тях стоят N на брой договори или ангажименти, които да бъдат анализирани и изследвани. Да се види на кое кога е падежът. Слушах, че ще се предоговарят договори. Чудесно. Тези договори, които обаче веднъж си предоговорил, няма как втори път да ги предоговориш. Всеки трябва да си плави сметката, че предоговарянето на един договор означава разход за телевизията, разход от лихвите, които не са никак малко. По таблицата, по спомен цитирам, предоговарянето на този НУРТС от 2017 г. за тези три години увеличава стойността с 252 хил. лв. лихви. Ние хубаво ги прехвърляме като 36-месечни вноски за напред, и то от началото на следващата бюджетна година, но се натоварваме и с още 250 хил. лв. лихви. Управлението на дълга е много внимателен процес, първо.

Второ, не разбирам защо беше нужно да се излиза по този начин, когато разполагаш с цялата информация, да се казва: „БНТ комай е във фалит”. Добре, БНТ е във фалит, но това не трябва да изглежда стряскащо, защото медиите отново изсипаха един чувал с кал върху телевизията. Как ние да отидем при някой и да поискаме пари за телевизията?! Ние сами се обиждаме, сами сриваме авторитета на тази институция, в която работим, а после искаме хората да я уважават. Няма как да стане това нещо по този начин! Смятам, че който и генерален директор да изберете, той трябва по един или друг начин да отговаря на тези критерии – хората, обществото да го уважава, да няма и най-малки съмнения към

неговия авторитет, защото това влияе дори върху изпълнението на бюджета, приходната част.

Ивелина Димитрова: Означава ли това, че БНТ е недофинансирана от години? Такова ли е Вашето мнение, или все пак има лошо управление на средствата?

Явор Симов: Аз съм свикнал, когато нещо не ми достига, сам да си го изкарвам. Няма да се оплаквам колко пари дава или не дава държавата. Пак казвам: телевизията е огромен ресурс, който, ако го управляваш правилно, можеш да си изкарваш добри пари, независимо от всичко, независимо от ограниченията. Когато законовата рамка е заложена по този начин, всеки да си спазва задълженията по Закона. Ние живеем в правова държава. Ако държавата си спазва ангажиментите и ние не успяваме да си изкарваме допълнително това, което ни трябва, и да направим по-добър микроклимата в телевизията, тогава вече може да се търси вина в лошото управление. За лошото управление има и един друг момент. Има немалко хора в телевизията, за които ще кажа реплика на колега: „А, ние може да си правим каквото си искаме. Те ръководителите, генералните директори, имат политическа подкрепа, никой не ги търси” – по адрес на ръководството от 2017 г. Такова е мнението на някои хора – директори на дирекции. Това е манталитет, пак казвам, с контрол, дисциплина и конкретни мерки трябва да бъде променен. Няма как иначе да вървим напред. Тази телевизия, независимо колко пари ще се дават, поговорката за пробитата каца я знаете, наливайте колкото искате отгоре.

Мерките трябва да са от две страни: ако има неправомерни разходи, да бъдат прекратени, спрени; да има коректно и честно поведение. Всички го казват, но наистина да се случва. До голяма част ние сме прозрачни. На сайта на телевизията има всякакъв вид отчети, данни, включително решенията на Управителния съвет се скачват – тези, които може. Ако някой си направи труда да анализира и да погледне, има достатъчно публична информация за състоянието на финансите на телевизията.

Ивелина Димитрова: Последният отчет, който изискахме, е качен; протоколът не е качен, защото беше доста дълъг и изисква време да се свали.

Явор Симов: Последният отчет е общ, той не е финансов. Ако позволите, ще цитирам. Госпожа Еленова казва: „Ако вървим в посока прозрачност, кандидатите за генерален директор са равнопоставени”, тоест говори за отчета. Да качите финансов отчетна информация за отчетността. Финансов отчет не е качен. Това е общ отчет, отчет, който телевизията периодично през няколко месеца прави към СЕМ по едно или друго задължение. Вие много добре знаете това нещо.

Ивелина Димитрова: За БНТ говорите, нали?

Явор Симов: Да.

Ивелина Димитрова: Аз имам друго предвид, защото Вие казахте, че нашият протокол от това заседание не е качен, но отчетът е качен.

Явор Симов: Отчетът е качен, въпросът е, че от протокола се разбира кой какво е говорил като изказвания и данни, които са изнесени, дали са коректни, или не.

Ивелина Димитрова: Протоколът ще бъде качен съвсем скоро.

Явор Симов: Само да допълня в тази посока. Законът за публичните финанси, чл. 133 ясно определя, както и една наредба на финансовия министър, че до 18 февруари БНТ трябва да подаде годишния финансов отчет в Сметната палата. Следователно финансовият отчет за 2018 г. до 18 февруари е бил готов и е предаден на Сметната палата. Забавянето е там, тъй като те обработват годишни финансови отчети почти на цялата администрация в държавата. Ръководството на телевизията разполага с данните, които цитирах за началото

на 2018 г., както и за началото на 2019 г. На този отчет, ако имаше добрата воля това да бъде прозрачно и честно споделено с публиката, за да има открит диалог, щеше да стане ясно още тогава, макар и незаверен от Сметната палата, можеше да бъде предаден с тази уговорка, защото финансите на телевизията са публично нещо. Няма притеснения от това, че Сметната палата ще те санкционира, че изкарваме ГФО (годишния финансов отчет), преди те да сме го одобрили преди това? Това са обществени, публични средства и те подлежат на прозрачност.

Ивелина Димитрова: Ще се върна на това, което на мен лично ми хареса: Вашата заявка БНТ – медия, обществен защитник. Наистина ми харесва, и то заради акцента към публицистиката, към това БНТ да отговаря и да задоволява обществените нужди, защото това е нейната първостепенна цел. Смятате ли, че сега го прави? Че тя изцяло задоволява този обществен интерес?

Явор Симов: Моето мнение за всичко е, че винаги може да е по-добре. Дори да го прави или не го прави в една посока, при такава динамична обстановка и в обществото, и в медиите, най-вероятно и ние имаме някъде грешка. Безгрешни хора или медии няма!

Аз не бих се сърдил на който и да било да посочва грешките, но да ги посочва градивно, с желание те да бъдат решавани, не да звучат като обвинения, не да звучат като защита на един, втори или трети генерален директор да се обвиняват помежду си. Моята идея, както и председателят на СЕМ госпожа Владимирова съвсем в началото на днешния ден каза, е да се проведат прозрачни разговори, които са важни и градивни за бъдещето на тази телевизия. Който каквото е правил, има други органи, които ще установят има ли нещо за наказване, или не. Ние не сме тези органи. В крайна сметка точно по тази причина, дори да сме сбъркали, нека да се каже: ще го поправим, ще го анализираме, дори с Ваша подкрепа. Всеки генерален директор трябва да е тясно свързан със СЕМ, за да може грешките, които се допускат, да се анализират, да се обсъждат с Вас, дори преди да се допуснат. Има ли грешки или не...

Ивелина Димитрова: Казвате „мениджъри“, а не „директори“ на дирекции на големите звена. Вашата интерпретация за разликата, в конкретика. Как я виждате?

Явор Симов: Интерпретацията ми за разликата между „директор“ и „мениджър“ е в следната посока. Мениджърът е този, който определя посока, генерира идеи, ръководи екип, грижи се за този екип, пази си екипа, неговото достойнство и сигурност; той поема буферите при себе си; в същото време е мобилен като комуникация с подобните си колеги от другите звена. Няма човек, който, когато усеща нещо като свое и то се случва по добрия начин, тоест днес като си свършиш добре работата, се прибираш доволен, дори да не си взел 5 лв., но удовлетвореността вътре в теб при добре свършената работа е дори по-ценна от това дали ще ти дадат ДМС повече 5 лв., или не. Директорът е повече административна функция. Той няма тези гъвкави креативни качества в себе си, както мениджърът.

Ивелина Димитрова: Казахте как ще изследвате фокус групите, за да видите как върви таргетът, къде какво да позиционирате. А как ще отчитате изпълнявате ли нуждите на аудиторията? Първо, какви са те, за да знаете какъв тип предавания трябва да създадете? След това, дали те са задоволени нуждите на аудиторията? Казвате, че не се правят системни изследвания засега и такива не са правени последните 10 години. Аз постоянно задавам този въпрос.

Явор Симов: Системните изследвания за определяне на самата програма и колко са зрителите. Иначе – дали има ефект, ще го покаже рейтингът.

Ивелина Димитрова: Само рейтингът е Вашият показател?

Явор Симов: Не само. Пак казвам: Тук имаме една смесена роля. Един път трябва да се борим за рейтинг, защото това вълнува рекламодателите, разпределянето на фокус групи. При нас даже трябва да е ситуацията според таргет групите, като 4+, където сме най-силни, да търсим подходящата стока за нашите програми. Ние не можем да се съревноваваме с другите телевизии категорично в някои таргети, където някои от най-известните напитки, масово разпространени, имат интерес. Това се гледа от хора, които пият непрекъснато безалкохолни напитки. В същото време трябва много внимателно да си изпълняваме ангажиментите като обществен оператор. Тук някъде е причината защо не можем да имаме високите рейтинги като корпоративните телевизии и в същото време не можем да си позволим и да сме на дъното.

Ивелина Димитрова: Да, защото БНТ трябва да поддържа и продукции за по-тесни групи, особено за хора в неравностойно положение, за малцинствата. Там единственият показател за обществената мисия трябва да е индивидуален. Изненада ме, че казахте рейтингът. Трябва да е индивидуален подходът, защото някъде няма как. Едно изследване на оценката на зрителите за отделно предаване след съществена програмна промяна мисля, че не е лошо да има на всеки сезон.

Явор Симов: Всяко съдържание трябва да бъде предшествано от внимателен анализ. Това са парите, които ще даваш. Ако ти предварително не си разбрал колко може да продадеш от предаването, колко ще ти струва то, а това са критериите и за външните продукции, които предварително трябва да бъдат заложени. Да кажем, искаме да правим еди-какъв си жанр, филм или предаване, то ще е насочено към тази таргет група, очаквани потенциални рекламодатели са тези, тези и тези, с които дори предварително можем да говорим, залагаш ги като критерии за оценка и тогава правиш конкурсите за предаването. Търсиш предаване, което предлага и покрива тези критерии, а не просто да си правим някакъв конкурс. Уважавам професионализма на хората, участващи в тези комисии, но има и икономически елемент в това, не само творчески.

Ивелина Димитрова: И там, където може да се търси възвръщаемост, а там, където няма, ...

Явор Симов: Безспорно, освен ако успеем за дадения продукт да намерим достатъчно спонсори и рекламодатели, от които на нас да ни излезе безплатно, а те да си платят за нещо, което е наистина добро като продукт.

Ивелина Димитрова: Смятате ли, че трябва да има прагови рейтинги в различните предавания, съобразно тяхната специфика? Имаше такъв опит преди време, не знам дали още действа и дали работи. Може би като идея. Как гледате на това нещо?

Явор Симов: Не смятам, че трябва да има такова нещо. Пак казвам: тук контраата на това колегите да кажат: „Защо ми поставяш праг за определен ритъм”, както е в bTV, ако паднат под 40%, започват въпросите, и ако това са колеги, които правят предаване, изпълнявайки обществена мисия, конкретно, например „Нашата музика”, о’кей, но ако това е предаване със слаб рейтинг, ти как да кажеш на този човек, че трябва да има праг на рейтинга, при положение че предаването е специфично насочено в една посока? Или дигиталното предаване Ф1 – новото по БНТ 2, което стартира. Трябва му време да се развие, трябва време на всички тези нови продукти. Смятам, че не може през година или две заради смяната на генералните директори да се върви ха напред, ха назад. Трябва да има устойчивост в основната програма. Да има приемственост. Примерно предишното ръководство остави „История БГ”, „Култура БГ”, преформатира ги, препозиционира

някои от предаванията, но стойностните предавания остават, публиката ги вижда, няма смисъл да ги пипаш, защото рискът да ги пипнеш и преместиш е голям. Може да не уцелиш времето и да им сринеш рейтинга, както имаше подобен експеримент в кратък период с „Културата“, преместиха я с „Още от деня“ и се видя, че не става. Когато едно предаване е извоювало своята устойчивост, тогава можеш да му дадеш време за всичко това.

Ивелина Димитрова: В контекста на това предвиждате ли големи, резки структурни промени, ако бъдете избран за генерален директор? Да се променя структурата на БНТ през 3 години?

Явор Симов: Не, не, резки структурни промени – не, но може би в част от администрацията, но не резки, в никакъв случай. Последната година и половина се промени структурата при предишното ръководство.

Ивелина Димитрова: Имаше сериозни промени.

Явор Симов: Има неща, които могат да бъдат променени. Отделно на това, аз споделям донякъде идеята, че например дирекция „Информация“ е изключително голяма, тежка дирекция. Не е лесно да можеш да управляваш публицистични предавания, новини, сутрешен блок, спорт и всичко това да е в една дирекция заедно с монтажисти, оператори и т.н. В тази дирекция сигурно са над 200 човека. Когато нещо е толкова голямо, контролът и начинът на управление са по-трудни, отколкото в малките структурни звена, където всеки носи отговорността. В голямата дирекция отговорността по веригата винаги може да се размие и всеки може да хвърли вината на предишния или на следващия.

Ивелина Димитрова: Това щях да попитам, защото казвате, че всеки трябва да има достъп до генералния директор. Разбирам смисъла, който залагате. И все пак: централизирана система на управление, или ще делегирате права и отговорности – кажете за управленския подход, ако бъдете избран.

Явор Симов: И в концепцията съм написал, че няма силен ръководител без силен екип. Ако ти не събереш екип от професионалисти в различните сфери, няма как да имаш претенцията, че ще успееш добре. Този екип трябва да разпише конкретните задачи, да изготви различните стратегии, финансови програми и т.н. и всеки според неговия най-силен момент, където чувства най-добра експертиза, да работи в тази посока.

Ивелина Димитрова: Последен въпрос: запазвате ли продуцентския принцип навсякъде?

Явор Симов: За мен продуцентският принцип в новините и предаванията са коренно различни неща. Ходил съм на курсове, обучаващи в разследваща журналистика, от продуцент американец. Продуцентът в новините не е човекът, който трябва да ходи да търси пари. Продуцентът в новините трябва да знае по всяко едно време всеки екип къде се намира. Той трябва да избира и да казва: „Днес водещата новина на нашата телевизия е тази“. Иначе в повечето случаи репортерите непрекъснато ни обвиняват и казват: „Вие видяхте ли какво имаше по другата телевизия?“. Не, ние трябва да имаме собствено самочувствие, че можем сами да определяме новината на деня, когато тя не е ясно определена от някакво извънредно събитие или каквото и да било. Това е продуцентът в новините. Продуцентът в предаванията е друго нещо. Там той е в онзи смисъл, за който се коментираше.

Ивелина Димитрова: Благодаря Ви много.

София Владимирова: Благодаря и аз. Колеги от БНТ, има ли въпроси към кандидата Явор Симов? Няма. С това завършват изслушванията в днешния ден. Утре в 9,30 ч. ще

бъде първото изслушване на господин Сашо Диков. Отново има трима кандидати. Благодаря.

Бетина Жотева ..... **Ивелина** .....
Димитрова .....

Иво Атанасов ..... **Розита Еленова** .....

София Владимирова - .....
Председател на СЕМ

Виржиния Петрова
стенограф